Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
J. KOKOTT
представено на 25 май 2023 година [1]

Дела C-750/21 P и C-256/22 P

Pilatus Bank plc
срещу

Европейската централна банка (ЕЦБ)

„Икономическа и парична политика — Единен надзорен механизъм — Регламент (ЕС) № 1024/2013 — Конкретни надзорни задачи, възложени на ЕЦБ — Решение за отнемане на лиценз за извършване на дейност на кредитна институция — Повдигане на обвинение срещу едноличен акционер в трета държава — Критерий за репутация — Възприемане на репутацията от страна на пазара — Блокиращ регламент (Регламент № 2271/96) — Ефективно упражняване на правото на защита чрез адвокат — Търсене на отговорност от ЕЦБ за подготвителни актове на национални органи — Ефективна съдебна защита — Членове 41 и 47 от Хартата“

Съдържание

I. Въведение 3

II. Правна уредба 4

А. Регламент (ЕС) № 1024/2013 4

Б. Регламент (ЕС) № 575/2013 9

В. Регламент (ЕС) № 468/2014 10

Г. Директива 2013/36/ЕС 10

Д. Съвместни насоки на европейските органи за надзор върху банки, застрахователи и търговия с ценни книжа (ЕБО, ЕОЗППО и ESMA) относно пруденциалната оценка на придобивания и увеличения на квалифицирани участия във финансовия сектор . . 12

III. Обстоятелства, предхождащи спора 14

[1] Език на оригиналния текст: немски.

А. Факти 14

Б. Обжалваното определение (дело C-750/21 P) 16

В. Обжалваното съдебно решение (дело C-256/22 P) 16

IV. Производство пред Съда и исканията на страните 18

V. Анализ 19

А. Ефективно упражняване на правото на защита в многофазното административно производство по отнемане на лиценз 19

1. Предварителни бележки 19

2. Търсене на отговорност за нарушение на правото на защита и на правото на ефективна съдебна защита в многофазното административно производство 21

а) Изключителна компетентност на Съда 22

б) Търсене на отговорност от ЕЦБ за подготвителни актове на национални органи 22

в) Грешки при прилагане на правото в обжалваното съдебно решение и ефективна защита чрез адвоката на банката 23

3. Междинно заключение 26

а) Дело C-256/22 P 26

б) Дело C-750/21 P 26

Б. Обхват на надзорните правомощия на ЕЦБ 27

1. Първо основание за обжалване по дело C-256/22 P: нарушение на член 14, параграф 5 от Регламент № 1024/2013 28

2. Второ основание за обжалване по дело C-256/22 P: неправилно разбиране на понятието за репутация съгласно член 23, параграф 1 от Директива 2013/36 31

а) Твърдения на жалбоподателя 31

б) Отхвърлянето от Общия съд 33

в) Понятието за репутация в член 23, параграф 1 от Директива 2013/36 34

г) Процесуалните изисквания и изискванията за степента на доказване, за да се докаже липса на репутация и на произтичащия от това риск 36

д) Значението на Блокиращ регламент № 2271/96 38

3. Трето основание за обжалване по дело C-256/22 P: допусната от Общия съд грешка при прилагане на правото, по-специално непропорционалност на отнемането на лицензa 39

4. Първо основание за обжалване по дело C-750/21 P: други възражения 40

5. Междинно заключение и съдебни разноски 42

а) Дело C-750/21 P 42

б) Дело C-256/22 P 42

VI. Заключение 43

А. Дело C-750/21 P 43

Б. Дело C-256/22 P 43

I. Въведение

1. Въпреки че двете разглеждани дела не са формално свързани помежду си, те се водят между едни и същи страни и се отнасят до едно и също административно производство. Вследствие на това производство Европейската централна банка (ЕЦБ) отнема на жалбоподателя Pilatus Bank plc лицензa за извършване на дейност на кредитна институция (наричан по-нататък „лицензът“).

2. Освен това тези дела повдигат едни и същи принципни въпроси. От една страна, трябва да се изясни дали по силата на нейните общи правомощия за надзор и за вземане на решения ЕЦБ трябва да гарантира зачитането на правото на защита на кредитната институция, като ѝ се търси отговорност за сериозни пороци, допуснати на националния етап от (многофазното) административно производство. От друга страна, във връзка с това трябва да се провери дали кредитна институция, поставена от компетентния национален орган под особен надзор или управление, може чрез назначен от нейния управителен орган адвокат да упражни в пълна степен това право на защита и правото си на обжалване във връзка с (риск от) отнемане на този лицензa.

3. Освен това двете дела по принцип се отнасят до обхвата на надзорните правомощия на ЕЦБ съгласно правилата на единния надзорен механизъм [2]. В това отношение трябва да се установи дали и доколко от ЕЦБ може да се търси отговорност за подготвителните актове на компетентните национални органи и за проверката на тяхната законосъобразност, както и дали и доколко те, заедно с окончателното решение на ЕЦБ в производството, подлежат на съдебен контрол от съдилищата на Съюза.

[2] Член 2, точка 9 от Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 година за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (ОВ L 287, 2013 г., стр. 63).

4. По дело C-256/22 P се поставя допълнително принципният въпрос относно условията, при които е възможно лицензът за извършване на дейност на кредитна институция да бъде отнет поради липсваща или изгубена „репутация“ на едноличния акционер на кредитната институция. Съдът на ЕС се занимава за първи път с тълкуването на този неопределен критерий за оценка.

II. Правна уредба

A. Регламент (ЕС) № 1024/2013

5. В съображения 16, 20 и 21 от Регламент № 1024/2013 се посочва следното:

„(16) Сигурността и стабилността на големите кредитни институции е от съществено значение, за да се гарантира стабилността на финансовата система. При все това неотдавнашният опит показва, че по-малки кредитни институции също могат да породят заплаха за финансовата стабилност. Затова ЕЦБ следва да може да изпълнява надзорни задачи по отношение на всички кредитни институции и клонове, съответно лицензирани и установени в участващите държави членки.

[…]

(20) Предварителното лицензиране на кредитните институции е важен пруденциален механизъм, за да се гарантира, че единствено оператори със солидна икономическа основа, с организация, способна да се справи със специфичните рискове, присъщи на привличането на [влогове] и предоставянето на кредити, и с подходящ управленски персонал осъществяват тези дейности. Във връзка с това на ЕЦБ следва да се възложи задачата за издаване на лицензи на кредитните институции, които ще бъдат създадени в участваща държава членка и отговорността за отнемане на тези лицензи, при спазване на специфични правила, отразяващи ролята на националните органи.

(21) В допълнение към условията, определени в правото на Съюза за издаване на лицензи на кредитните институции и случаите на отнемане на такива лицензи, държавите членки понастоящем могат да предвиждат допълнителни условия за лицензиране и случаи, в които лицензите се отнемат. Поради това ЕЦБ следва да изпълнява задачата си, свързана с издаване на лицензи на кредитните институции и отнемане на такива лицензи при неспазване на националното право по предложение на съответния национален компетентен орган, който оценява спазването на съответните условия, определени от националното право“.

6. Член 1 от Регламент № 1024/2013 със заглавие „Предмет и обхват“ предвижда:

„С настоящия регламент на ЕЦБ се възлагат конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции, с цел да се допринесе за сигурността и стабилността на кредитните институции и стабилността на финансовата система в рамките на Съюза и отделните държави членки при пълно зачитане и задължение за полагане на грижа за единството и интегритета на вътрешния пазар на основата на равнопоставено третиране на кредитните институции с оглед да се избегне регулаторният арбитраж.

Институциите, посочени в член 2 от Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници[3], са изключени от задачите по надзора, възложени на ЕЦБ в съответствие с член 4 от настоящия регламент. Обхватът на задачите на ЕЦБ по надзора се ограничава до пруденциалния надзор на кредитните институции съгласно настоящия регламент. С настоящия регламент на ЕЦБ не се възлагат никакви други задачи по надзора като например задачи, свързани с пруденциалния надзор над централни контрагенти.

При изпълнението на задачите си съгласно настоящия регламент и без да засяга целта за гарантиране на сигурността и стабилността на кредитните институции, ЕЦБ отчита в пълна степен наличието на различни видове кредитни институции, техните размери и бизнес модели.

В нито едно свое действие, предложение или политика ЕЦБ не дискриминира пряко или непряко която и да е държава членка или група от държави членки като място за предоставяне на банкови или финансови услуги в каквато и да било парична единица.

Настоящият регламент не засяга отговорностите и свързаните с тях правомощия на компетентните органи на участващите държави членки да изпълняват задачи по надзора, които не са възложени на ЕЦБ с настоящия регламент.

Настоящият регламент не засяга и отговорностите и свързаните с тях правомощия на компетентните или определените на национално равнище органи на участващите държави членки да прилагат макропруденциални инструменти, които не са предвидени в приложимите правни актове на Съюза“.

7. Член 2, точки 2, 3 и 9 от Регламент № 1024/2013 съдържа следните определения:

„2) „национален компетентен орган“ означава всеки национален компетентен орган, определен от участващите държави членки в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници[4] и Директива 2013/36/ЕС;

3) „кредитна институция“ означава кредитна институция съгласно определението по член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

[…]

9) „единен надзорен механизъм“ (ЕНМ) означава системата за финансов надзор, съставена от ЕЦБ и националните компетентни органи на участващите държави членки, описан в член 6 от настоящия регламент“.

[3] ОВ L 176, 2013 г., стр. 338.

[4] ОВ L 176, 2013 г., стр. 1.

8. Член 4 от Регламент № 1024/2013 определя възложените на ЕЦБ задачи, по-специално както следва:

„1. В рамките на член 6 и съгласно параграф 3 от настоящия член, ЕЦБ е единственият орган, компетентен да извършва за целите на пруденциалния надзор следните задачи във връзка с всички кредитни институции, установени в участващите държави членки:

а) да издава лицензи на кредитни институции и да отнема лицензите на кредитни институции при спазване на член 14;

[…]

3. За изпълнението на задачите, които са ѝ възложени по силата на настоящия регламент, и с цел да гарантира високи стандарти на надзор, ЕЦБ прилага цялото приложимо право на Съюза, а когато то се състои от директиви — националното законодателство за транспониране на тези директиви. Когато приложимото право на Съюза се състои от регламенти и когато понастоящем тези регламенти изрично предвиждат възможност за избор от страна на държавите членки, ЕЦБ прилага и националното законодателство, с което се упражнява този избор“.

9. Член 6 от Регламент № 1024/2013 предвижда по-специално:

„1. ЕЦБ изпълнява задачите си в рамките на единен надзорен механизъм, който се състои от ЕЦБ и националните компетентни органи. ЕЦБ носи отговорност за ефективното и последователно функциониране на ЕНМ.

[…]

4. По отношение на задачите, определени в член 4, параграф 1 — с изключение на тези по букви а) и в) от него, ЕЦБ носи отговорностите по параграф 5 от настоящия член, а националните компетентни органи носят отговорностите по параграф 6 от настоящия член, в съответствие с рамката и процедурите, зададени в параграф 7 от настоящия член, за целите на надзора на следните кредитни институции, финансови холдинги или смесени финансови холдинги, или клонове, които са установени в участващи държави членки, на кредитни институции, които са установени в неучастващи държави членки:

– кредитни институции, които не са толкова значими на консолидирана основа, като най-високото равнище на консолидация се намира в участващите държави членки или в отделните институции в конкретния случай на клонове, които са установени в участващи държави членки, на кредитни институции, които са установени в неучастващи държави членки. Значимостта се оценява въз основа на следните критерии:

  i) размер;

  ii) значимост за икономиката на Съюза или на дадена участваща държава членка;

  iii) значимост на трансграничните дейности.

По отношение на първа алинея по-горе, дадена кредитна институция или финансов холдинг, или смесен финансов холдинг не се счита за не толкова значима, освен ако това не е обосновано от конкретни обстоятелства, които следва да бъдат уточнени в методиката, при положение че е изпълнено което и да било от следните условия:

i) общата стойност на активите ѝ надвишава 30 млрд. евро;

ii) съотношението на общите ѝ активи спрямо БВП на участващата държава членка по установяване надвишава 20 %, освен ако общата стойност на активите ѝ е по-малка от 5 млрд. евро;

iii) след постъпило уведомление от съответния национален компетентен орган, че той счита тази институция от съществено значение за местната икономика, ЕЦБ взема решение, което потвърждава същественото ѝ значение след обстойна оценка, в т.ч. оценка на балансовия отчет, от страна на ЕЦБ, на въпросната кредитна институция.

ЕЦБ може също по собствена инициатива да разглежда дадена институция като институция от съществено значение тогава, когато последната е установила банкови дъщерни предприятия в повече от една участваща държава членка и нейните трансгранични активи или пасиви представляват значителен дял от общите ѝ активи или пасиви, при спазване на посочените в методиката условия.

Кредитни институции, за които е поискана или получена публична финансова помощ пряко от ЕИФС или ЕМС, не се считат за не толкова значими.

Независимо от предходните алинеи, ЕЦБ осъществява задачите, възложени ѝ с настоящия регламент, по отношение на трите най-значими кредитни институции във всяка от участващите държави членки, освен ако конкретните обстоятелства налагат друго.

5. По отношение на кредитните институции, посочени в параграф 4, и съгласно рамката, определена в параграф 7:

а) ЕЦБ публикува регламенти, насоки или общи инструкции, насочени към националните компетентни органи, съгласно които националните компетентни органи изпълняват задачите по член 4, параграф 1— с изключение на тези по букви а) и в) от него, и приемат надзорни решения.

Тези инструкции могат да се отнасят до специфичните правомощия по член 16, параграф 2 за групи или категории кредитни институции с цел осигуряване на последователност на резултатите от надзора в рамките на ЕНМ;

б) Когато е необходимо с оглед на последователното прилагане на високи стандарти на надзор, ЕЦБ може във всеки момент, по собствена инициатива след консултация с националните компетентни органи или по искане на национален компетентен орган, да реши да упражни пряко всички съответни правомощия по отношение на една или повече кредитни институции, посочени в параграф 4, включително в случаите, когато е била поискана или получена финансова помощ непряко от ЕИФС или ЕМС;

[…]“.

10. Член 9, параграфи 1 и 2 от Регламент № 1024/2013 гласи:

„1. Изключително за целите на изпълнение на задачите, възложени ѝ по силата на член 4, параграфи 1 и 2 и член 5, параграф 2, в участващите държави членки ЕЦБ се счита, когато е подходящо, за компетентния орган или за определения на национално равнище орган, в съответствие с приложимото право на Съюза.

Също изключително за тези цели ЕЦБ има всички правомощия и задължения, които са изложени в настоящия регламент. ЕЦБ има също всички правомощия и задължения, които имат компетентните органи и определените на национално равнище органи съгласно приложимото право на Съюза, освен ако не е предвидено друго в настоящия регламент. По-специално, ЕЦБ има правомощията, посочени в раздели 1 и 2 от настоящата глава.

Доколкото е необходимо за изпълнението на възложените ѝ с настоящия регламент задачи, ЕЦБ може да изисква, посредством инструкции, от тези национални органи да упражнят своите правомощия по силата на националното право и в съответствие със заложените в него условия, когато ЕЦБ няма такива правомощия по силата на настоящия регламент. Тези национални органи уведомяват подробно ЕЦБ за упражняването на тези правомощия.

2. ЕЦБ упражнява правомощията по параграф 1 от настоящия член в съответствие с правните актове, посочени в член 4, параграф 3, първа алинея. При упражняване на съответните си надзорни правомощия и на правомощията си за провеждане на разследвания ЕЦБ и националните компетентни органи си сътрудничат тясно“.

11. Член 14 от Регламент № 1024/2013 със заглавие „Лицензиране“ предвижда:

„1. Всяко заявление за лиценз за извършване на дейност на кредитна институция в дадена участваща държава членка се подава до националните компетентни органи на държавата членка, в която ще бъде установена кредитната институция, съгласно изискванията на приложимото национално право.

2. Ако кандидатстващата институция отговаря на всички изисквания за издаване на лиценз, определени в приложимото национално право на тази държава членка, националният компетентен орган, в рамките на предвидения в приложимото национално право срок, приема проект за решение, с което да предложи на ЕЦБ да издаде лиценз. ЕЦБ и кандидатстващата за лиценз институция се уведомяват за проекта за решение. В обратния случай националният компетентен орган отхвърля заявлението за лиценз.

3. Проектът за решение се смята за приет от ЕЦБ, освен ако ЕЦБ не представи възражения в срок до десет работни дни, който в надлежно обосновани случаи може да бъде еднократно удължен за същия срок. ЕЦБ представя възражения срещу проект за решение единствено в случай че не са изпълнени условията за предоставяне на лиценз, предвидени в съответното право на Съюза. ЕЦБ представя писмено мотивите за отказа.

4. Националният компетентен орган уведомява кандидата за лиценз относно решението, взето в съответствие с параграфи 2 и 3.

5. При спазване на параграф 6 ЕЦБ може да отнеме лицензa в случаите, предвидени в приложимото право на Съюза, по собствена инициатива след консултации с националния компетентен орган на участващата държава членка, в която е установена кредитната институция, или по предложение на този национален компетентен орган. Тези консултации имат за цел да гарантират по-специално, че преди да вземе решение за отнемане на лиценз, ЕЦБ оставя достатъчно време на националните органи да вземат решение относно необходимите корективни действия, в т.ч. евентуални мерки за оздравяване, както и че ги взема предвид.

Когато националният компетентен орган, който е предложил лицензирането в съответствие с параграф 1, прецени, че съгласно приложимото национално право лицензът трябва да бъде отнет, той подава за тази цел предложение до ЕЦБ. В такъв случай ЕЦБ взема решение относно предложението за отнемане на лиценз, като отчита изцяло обосновката за отнемането му, дадена от националния компетентен орган.

6. Докато националните органи продължават да имат компетентност за преструктуриране на кредитните институции, когато преценят, че с отнемането на лиценза ще бъде застрашено адекватното изпълнение на оздравяването или необходимите действия за оздравяване или за запазване на финансовата стабилност, те надлежно уведомяват ЕЦБ за своето възражение, като обясняват подробно заплахата, която ще възникне от отнемането на лиценза. В такива случаи ЕЦБ се въздържа да пристъпи към отнемане на лиценза за срок, който е договорен взаимно с националните органи. ЕЦБ може да удължи този срок, ако прецени, че е постигнат достатъчен напредък. Ако обаче ЕЦБ определи в обосновано решение, че националните органи не са предприели подходящите действия, необходими за запазване на финансовата стабилност, отнемането на лицензите влиза в сила незабавно“.

Б. Регламент (ЕС) № 575/2013

12. Съображение 5 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 64[8]/2012 [5] гласи:

„Настоящият регламент и Директива 2013/36/ЕС заедно следва да съставляват правната рамка, уреждаща правилата за достъпа до осъществяване на дейност за кредитни институции и инвестиционни посредници (наричани по-долу заедно „институциите“), както и приложимите за тях надзорна рамка и пруденциални правила. Поради това настоящият регламент следва да се разглежда съвместно с посочената директива“.

13. Член 4, параграф 1, точки 1 и 42 от този регламент предвиждат следните определения:

„За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „кредитна институция“ означава предприятие, чийто предмет на дейност е да извършва публично привличане на влогове или други възстановими средства и да предоставя кредити за своя сметка;

[…]

[5] ОВ L 176, 2013 г., стр. 1.

42) „лиценз“ означава издаден от органите документ, независимо под каква форма, с който се предоставя правото за извършване на дейността;

[…]“.

В. Регламент (ЕС) № 468/2014

14. Член 27, параграф 1 със заглавие „Представителство на страна“ от Регламент (ЕС) № 468/2014 на Европейската централна банка от 16 април 2014 година за създаване на рамката за сътрудничество в единния надзорен механизъм между Европейската централна банка и националните компетентни органи и с определените на национално равнище органи (Рамков регламент за ЕНМ)[6] предвижда следното:

„Страната може да бъде представлявана от представителите ѝ по закон или според устройствените ѝ правила или от друг представител, упълномощен с писмено пълномощно да предприема някои или всички действия, отнасящи се до надзорната процедура на ЕЦБ“.

Г. Директива 2013/36/ЕС

15. Член 1 от Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО[7] предвижда:

„В настоящата директива се установяват правила относно:

а) достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и инвестиционните посредници (наричани заедно „институциите“);

б) надзорните правомощия и инструменти за упражняване на пруденциален надзор върху институциите от страна на компетентните органи;

в) пруденциалния надзор върху институциите от страна на компетентните органи по начин, който е съвместим с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 575/2013;

г) изискванията за оповестяване на информация от страна на компетентните органи в областта на пруденциалното регулиране и пруденциалния надзор върху институциите“.

16. Член 8, параграф 1 от Директива 2013/36 със заглавие „Лицензиране“ предвижда следното:

„Държавите членки изискват от кредитните институции да получат лиценз, преди да започнат своята дейност. Без да засягат членове 10—14, те определят изискванията за издаване на лицензи и ги съобщават на ЕБО“.

[6] ОВ L 141, 2014 г., стр. 1.

[7] ОВ L 176, 2013 г., стр. 338.

17. Член 9, параграф 1 със заглавие „Забрана за лица или предприятия, различни от кредитните институции, да извършват публично приемане на влогове или други възстановими средства“ предвижда следното:

„Държавите членки забраняват на лица или предприятия, които не са кредитни институции, да извършват дейност по публично приемане на влогове или на други възстановими средства“.

18. Член 14 от Директива 2013/36 със заглавие „Акционери и членове“ предвижда:

„Компетентните органи отказват издаването на лиценз за започване на дейност като кредитна институция, ако след като вземат предвид необходимостта от осигуряване на стабилно и разумно управление на кредитната институция, те не са убедени, че акционерите или членовете са подходящи, по-специално когато не са спазени критериите, предвидени в член 23, параграф 1. Прилагат се разпоредбите на член 23, параграфи 2 и 3 и член 24“.

19. Член 18 от Директива 2013/36 със заглавие „Отнемане на лиценз“ гласи, като следва:

„Компетентните органи могат да отнемат лиценз, издаден на кредитна институция, само ако дадена кредитна институция:

а) не използва лиценза в продължение на 12 месеца, изрично се откаже от него или е престанала да извършва дейност от повече от шест месеца, освен ако съответната държава членка не е предвидила прекратяване на действието на лиценза в такива случаи;

б) е получила лиценза посредством представяне на невярна информация или чрез друго нарушение;

в) вече не отговаря на условията, съгласно които е бил издаден лицензът;

г) вече не отговаря на пруденциалните изисквания, предвидени в трета, четвърта или шеста част от Регламент (ЕС) № 575/2013, или наложени по член 104, параграф 1, буква а) или член 105 от настоящата директива, или вече не може да се разчита, че тя ще продължи да изпълнява задълженията си към кредиторите, и по-специално не осигурява достатъчна степен на сигурност за активите, поверени ѝ от вложителите;

д) попада в един от другите случаи, при които по националното право се предвижда отнемане на лиценза; или

е) извърши едно от нарушенията, посочени в член 67, параграф 1“.

20. Член 23, параграфи 1 и 2 от Директива 2013/36 предвижда:

„1. За да гарантират стабилно и разумно управление на кредитната институция, в която се планира придобиване, и като отчитат възможното влияние на кандидат-приобретателя върху кредитната институция, при разглеждане на уведомлението по член 22, параграф 1 и

на информацията по член 22, параграф 3 компетентните органи преценяват доколко е подходящ кандидат-приобретателят, както и разумността на планираното придобиване от финансова гледна точка, в съответствие със следните критерии:

а) репутацията на кандидат-приобретателя;

б) репутацията, знанията, уменията и опита, съгласно член 91, параграф 1, на всеки член на ръководния орган и всеки член на висшето ръководство, който ще ръководи дейността на кредитната институция в резултат на планираното придобиване;

в) финансовата стабилност на кандидат-приобретателя, по-специално във връзка с вида дейност, извършвана или предвиждана в кредитната институция, в която се планира придобиването;

г) дали кредитната институция ще бъде в състояние да спази и да продължава да спазва пруденциалните изисквания съгласно настоящата директива и Регламент (ЕС) № 575/2013 и когато е приложимо, съгласно друго право на Съюза, по-специално Директиви 2002/87/ЕО и 2009/110/ЕО и, включително дали групата, от която кредитната институция ще стане част, има структура, която позволява да се упражнява ефективен надзор, да се извършва ефективен обмен на информация между компетентните органи и да се определи разпределението на отговорностите между компетентните органи;

д) дали съществуват основателни причини за подозрение, че във връзка с планираното придобиване се извършва, било е извършено или е имало опит да се извърши изпиране на пари или финансиране на тероризма по смисъла на член 1 от Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм [8] или че осъществяването на планираното придобиване би могло да увеличи риска от това.

2. Компетентните органи могат да се противопоставят на планираното придобиване само ако са налице основателни причини за това съгласно критериите по параграф 1 или ако представената от кандидат-приобретателя информация е непълна“.

Д. Съвместни насоки на европейските органи за надзор върху банки, застрахователи и търговия с ценни книжа (ЕБО, ЕОЗППО и ESMA) относно пруденциалната оценка на придобивания и увеличения на квалифицирани участия във финансовия сектор

21. В точка 10 със заглавие „Репутация на предложилия приобретател — първи критерий за оценка“ от Съвместните насоки на европейските органи за надзор върху банки, застрахователи и търговия с ценни книжа (ЕБО [(Европейски банков орган)], ЕОЗППО [(Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване)] и ESMA

[8] ОВ L 309, 2005 г., стр. 15.

([Европейски орган за ценни книжа и пазари]) относно пруденциалната оценка на придобивания и увеличения на квалифицирани участия във финансовия сектор (наричани по-нататък „Съвместните насоки“) се предвижда по-специално следното:

„10.1 Оценката на репутацията на предложилия приобретател следва да включва два елемента:

а) неговата почтеност; и

б) неговата професионална компетентност.

[…]

10.9 Трябва да се приеме, че репутацията на предложилия приобретател е добра, ако липсват надеждни доказателства за противното и ако компетентният надзорен орган няма достатъчно основания да се съмнява в добрата му репутация. При оценката трябва да вземе предвид цялата достъпна релевантна информация, без да се засягат евентуални ограничения, произтичащи от националното право, и независимо от държавата, в която се случват всички релевантни събития.

[…]

10.13 Особено внимание трябва да се обърне на следните фактори, които могат да поставят под съмнение почтеността на предложилия приобретател:

а) всяка присъда или наказателно преследване за престъпление, и по-специално:

   i. всяко престъпление, което нарушава законодателството в областта на банковото дело, финансите, ценните книжа и застраховането, пазарите на ценни книжа или финансовите или платежните инструменти;

   ii. всяко престъпление като злоупотреба с доверие, измама или финансови престъпления, включително пране на пари и финансиране на тероризъм, манипулиране на пазара, търговия с вътрешна информация, лихварство и корупция;

   iii. всяко данъчно престъпление;

   iv. всяко друго нарушение на законовите разпоредбите за защита на предприятията, за защита срещу фалит, несъстоятелност или за защита на потребителите;

б) всякакви релевантни констатации в резултат на проведени проверки на място или от разстояние, в резултат на проведено разследване или на правоприлагаща мярка, доколкото са пряко или косвено свързани с предложилия приобретател с оглед на неговото положение на собственик или на неговото контролиращо положение, както и налагането на административни санкции за неспазване на разпоредбите в областта на банковото дело, финансите, ценните книжа и застраховането, пазарите на ценни книжа или финансовите, или платежните инструменти, или на всякакви законодателни разпоредби в областта на финансовите услуги, или в която и да е материя, посочена в буква а) по-горе;

в) всяка правоприлагаща мярка от страна на друг регулаторен или професионален орган във връзка с неспазването на относимите разпоредби; и

г) всяка друга информация от достоверни и надеждни източници, която е от значение в този контекст. При преценката дали информацията от други източници е достоверна и надеждна компетентните органи трябва да вземат предвид обстоятелството доколко източникът е публичен и благонадежден, дали информацията е с произход от различни независими и признати източници и доколко тя е последователна в определен период от време, както и дали има основателни причини да се подозира, че информацията е невярна.

[…]

10.16 Компетентните надзорни органи трябва да преценяват значимостта на тези обстоятелства за всеки отделен случай, като имат предвид, че характеристиките на дадено обстоятелство могат да бъдат повече или по-малко важни и че някои обстоятелства могат да бъдат значими, взети заедно, макар поотделно да не изглеждат такива“ [неофициален превод].

III. Обстоятелства, предхождащи спора

A. Факти

22. Жалбоподател в първоинстанционното производство и в производството по обжалване по двете настоящи дела е Pilatus Bank plc — не много значима кредитна институция, установена в Малта, спрямо която се прилага пряк пруденциален надзор от страна на Malta Financial Services Authority (Малтийски орган за финансови услуги, наричан по-нататък „MFSA“). Вторият жалбоподател в първоинстанционното производство по дело T-27/19, Pilatus Holding Ltd., не участва в производството по обжалване.

23. Според прессъобщение, публикувано от United States Department of Justice (Министерство на правосъдието на Съединените щати) на 19 март 2018 г., г-н Ali Sadr — акционерът на жалбоподателя, който притежава 100 % от неговия капитал и от правото на глас (наричан по-нататък „едноличният акционер“), е задържан в Съединените щати по шест обвинения. Те са във връзка с подозрения, че е участвал в система, посредством която около 115 милиона щатски долара (USD), изплатени за финансиране на проект във Венецуела, са били отклонени в полза на ирански лица и предприятия.

24. Според обвинителния акт, изготвен от United States Attorney for the Southern District of New York (прокурор на Съединените щати за южния окръг на Ню Йорк), някои от финансовите средства, използвани през 2013 г. за учредяването и финансирането на жалбоподателя, са имали незаконен произход, който е бил свързан с проекта във Венесуела.

25. След като по отношение на едноличния акционер е повдигнато обвинение в Съединените щати, до жалбоподателя са подадени по-специално искания за изтегляне на влогове в общ размер на 51,4 милиона евро, тоест около 40 % от всички влогове в неговия баланс.

26. На 21 март 2018 г. MFSA издава разпореждане за отнемане или лишаване от правото на глас, с което по-специално постановява едноличният акционер, първо, да бъде освободен незабавно от ръководната му длъжност при жалбоподателя и от всички други негови функции, свързани с вземането на решения в рамките на кредитната институция, второ, да преустанови да упражнява правото си на глас, и трето, да се въздържа от всякакво правно или процесуално представителство на жалбоподателя.

27. Същия ден MFSA издава разпореждане за налагане на мораториум, с което задължава жалбоподателя да не разрешава никакви банкови операции, по-конкретно тегления на вложения или влогонабиране от акционерите и членовете на управителния съвет на жалбоподателя.

28. На 22 март 2018 г. MFSA издава разпореждане за назначаването на компетентно лице, с което на това лице по същество се прехвърля упражняването на най-съществената част от правомощията, които обичайно се предоставят на ръководните органи на жалбоподателя във връзка със специфичните дейности и имуществени активи на последния.

29. На 29 юни 2018 г. ЕЦБ получава предложение от MFSA за отнемане на лиценза на жалбоподателя на основание член 14, параграф 5 от Регламент № 1024/2013.

30. На 2 август 2018 г. MFSA изпраща до ЕЦБ изменено предложение за отнемането на този лиценз.

31. С писмо от 31 август 2018 г. ЕЦБ приканва жалбоподателя да представи становището си относно проекта за решение за отнемане на лиценза в срок от пет работни дни, считано от датата на получаване на посоченото писмо.

32. На 6 септември 2018 г. жалбоподателят, представляван от своя адвокат, иска удължаване на срока за представяне на становище с 14 дни, както и достъп до преписката по това производство.

33. С електронно писмо от 10 септември 2018 г. ЕЦБ от своя страна приканва жалбоподателя да ѝ изпрати чрез компетентното лице или с негово съгласие цялата кореспонденция, свързана с административното производство относно отнемането на неговия лиценз. На 20 ноември 2018 г. жалбоподателят подава жалба за отмяна на това електронно писмо до Общия съд, който с определение от 10 юли 2019 г. я отхвърля като недопустима[9]. Жалбата срещу определението за недопустимост на Общия съд също е отхвърлена като явно неоснователна с определение на Съда от 4 февруари 2021 г., макар и с различни мотиви от тези на Общия съд[10].

34. По искане на жалбоподателя срокът първоначално е удължен до 17 септември 2018 г., а впоследствие е повторно удължен до 21 септември на същата година.

35. С писмо от 13 септември 2018 г. ЕЦБ предоставя на жалбоподателя достъп до преписката по административното производство.

[9] Определение от 10 юли 2019 г., Pilatus Bank/ЕЦБ (T-687/18, непубликувано, EU:T:2019:542).

[10] Определение от 4 февруари 2021 г., Pilatus Bank/ЕЦБ (C-701/19 P, непубликувано, EU:C:2021:99).

36. На 21 септември 2018 г. жалбоподателят представя становището си относно проекта за решение за отнемане на лицензa, с което изразява несъгласието на неговото ръководство и на акционерите му.

37. На 2 ноември 2018 г. ЕЦБ приема на основание член 4, параграф 1, буква а) и член 14, параграф 5 от Регламент № 1024/2013 решението, с което отнема лиценза на жалбоподателя за извършване на дейност на кредитна институция (наричано по-нататък „оспореното решение на ЕЦБ“) [11].

38. След отказа на компетентното лице да изплати възнаграждението на адвоката на жалбоподателя от средствата на последния, на 13 ноември и на 20 декември 2018 г. жалбоподателят изпраща до ЕЦБ електронни писма с искане ЕЦБ да упражни надзорните си правомощия съгласно Регламент № 1024/2013 и да даде указания на компетентното лице да разреши плащането на възнаграждението.

39. С електронно писмо от 21 декември 2019 г. (наричано по-нататък „оспореното електронно писмо“) [12] ЕЦБ отговаря по същество, че надзорните ѝ правомощия съгласно Регламент № 1024/2013 са ограничени до надзора на кредитните институции (член 1, параграф 1 от този регламент). ЕЦБ се мотивира с обстоятелството, че вече не е компетентна да предприема действия срещу жалбоподателя, тъй като, считано от 5 ноември 2018 г., той е с отнет лиценз.

Б. Обжалваното определение (дело C-750/21 P)

40. На 4 март 2019 г. жалбоподателят подава в секретариата на Общия съд жалба за отмяна на оспореното електронно писмо.

41. С определение от 24 септември, Pilatus Bank/ЕЦБ (T-139/19, непубликувано, EU:T:2021:623, наричано по-нататък „обжалваното определение“), Общият съд отхвърля жалбата на основание член 126 от своя процедурен правилник като явно лишена от всякакво правно основание.

42. Най-напред Общият съд разглежда първото основание на жалбата в първоинстанционното производство, съгласно което ЕЦБ е допуснала грешка в преценката си, че не е компетентна да упражни пряк надзор над жалбоподателя и да укаже на компетентното лице да разреши изплащането на възнаграждението на адвоката, назначен от управителния съвет на жалбоподателя. Общият съд стига до заключението, че ЕЦБ очевидно не е компетентна в това отношение и отхвърля жалбата в тази ѝ част като явно лишена от всякакво правно основание. Като се позовава на определение от 12 март 2021 г., PNB Banka/ЕЦБ (T-50/20, EU:T:2021:141), Общият съд отхвърля жалбата по същество и в останалата ѝ част като явно лишена от всякакво правно основание.

В. Обжалваното съдебно решение (дело C-256/22 P)

43. С жалба, подадена в секретариата на Общия съд на 15 януари 2019 г., жалбоподателят, заедно с Pilatus Holding, подава жалба за отмяна на оспореното решение на ЕЦБ.

[11] Това решение е предмет на производство по обжалване C-256/22 P.

[12] Това електронно писмо е предмет на производство по обжалване C-750/21 P.

44. С решение от 2 февруари 2022 г., Pilatus Bank и Pilatus Holding/ЕЦБ (T-27/19, EU:T:2022:46, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“), Общият съд отхвърля жалбата като недопустима в частта, в която е подадена от Pilatus Holding, поради липса на пряко засягане на акционерите, и като неоснователна в останалата ѝ част.

45. Първото основание на жалбата в първоинстанционното производство е изведена от компетентността в производството по отнемането на лиценз, както е предвидено в член 14, параграф 5 от Регламент № 1024/2013. Общият съд отрича нарушения на тази разпоредба и на правото на добра администрация по член 41 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“)[13]. Като мотив той посочва по-конкретно, че евентуално превишаване на предоставената на MFSA компетентност при приемането на разпорежданията от 21 и 22 март 2018 г., които предхождат предложението за отнемане на лиценза на жалбоподателя, не може да доведе до незаконосъобразност на оспореното решение на ЕЦБ. Всъщност това евентуално превишаване на предоставената компетентност не представлява акт за започване, подготовка или за изготвяне на „необвързващо предложение“ на оспореното решение на ЕЦБ по смисъла на решение от 19 декември 2018 г., Berlusconi и Fininvest[14] (наричано по-нататък „решение Berlusconi“).

46. Общият съд отхвърля и второто основание на жалбата в първоинстанционното производство[15]. Това основание е изведено от погрешна правна преценка на причината за отнемането на лиценза. До тази преценка се стига вследствие на накърняването на репутацията на едноличния акционер и на жалбоподателя и произтичащия от това риск за съответната кредитна институция и за финансовата система в рамките на Съюза и в отделните държави членки.

47. Освен това Общият съд отхвърля третото и четвъртото основание на жалбата в първоинстанционното производство. Тези основания са изведени от обстоятелството, че ЕЦБ не е упражнила правото си на преценка или го е упражнила неправилно, не е разгледала релевантните факти и не ги е оценила безпристрастно и обективно[16].

48. Накрая Общият съд отхвърля основания 5—11 на жалбата в първоинстанционното производство (нарушение на принципите на пропорционалност и nemo auditur, както и на правото на презумпция за невиновност и на принципа на равно третиране; нарушение на член 19 и на съображение 75 от Регламент № 1024/2013 и злоупотреба с власт; нарушение на правото на защита, и по-конкретно на правото на изслушване, както и на задължението за мотивиране)[17].

49. Отхвърлянето на десетото основание на жалбата в първоинстанционното производство, изведено от нарушение на правото на защита, и по-конкретно на правото на изслушване, Общият съд мотивира по същество с обстоятелството[18], че жалбоподателят е получил писмата на ЕЦБ от 31 август 2018 г., с което ЕЦБ го приканва да представи становището си относно проекта за решение за отнемане на лиценза, и от 13 септември 2018 г., с което ЕЦБ му предоставя достъп до преписката в административното производство. В отговора си ЕЦБ е счела за достатъчно да посочи само, че поддържа

[13] Точки 41—56 от обжалваното решение.

[14] Дело C-219/17, EU:C:2018:1023, точка 44.

[15] Точки 67—134 от обжалваното съдебно решение.

[16] Точки 135—148 от обжалваното съдебно решение.

[17] Точки 149—269 от обжалваното съдебно решение.

[18] Точки 239—241 от обжалваното съдебно решение.

становището си за отхвърляне на проекта за решение. Във връзка с това жалбоподателят разполагал общо с триседмичен срок, за да представи становището си по проекта за решение за отнемане на лиценза. Поради това на жалбоподателя е била дадена възможност да изрази надлежно становището си относно изложените в него факти.

50. Що се отнася до твърдяната невъзможност на жалбоподателя да заплати възнаграждение на своя адвокат и да получи достъп до своите средства и информация, Общият съд по-специално постановява, че тези обстоятелства произтичат изключително от назначаването на компетентното лице, което в хода на административното производство се приема за единствен представител на първия жалбоподател. Съгласно малтийското право това назначаване е единствено от компетентността на MFSA. Решението за назначаването на компетентно лице също не представлява акт за започване, подготовка или за изготвяне на „необвързващо предложение“ по отношение на оспореното решение на ЕЦБ (вж. т. 45 по-горе) и следователно не може да доведе до незаконосъобразност на това решение. Тъй като става въпрос за решение, предвидено от малтийското право и попадащо в компетентността на MFSA, което подлежи на съдебен контрол единствено пред малтийските съдилища, ЕЦБ не може да носи отговорност за настъпилите от такова решение последици. ЕЦБ не може да бъде упрекната и в това, че не е упражнила своето общо правомощие да дава указания в рамките на единния надзорен механизъм, като попречи на MFSA да приеме решението за назначаване на компетентно лице. Всъщност, освен задължението да получи становищата на адресатите на своите решения, в това отношение ЕЦБ няма никакво задължение. Поради това задължение на жалбоподателите е да оспорят на национално ниво законосъобразността на назначаването на компетентното лице и евентуално на решенията на това лице, с които се отказва да се уважат исканията им за финансови средства, предназначени за възнаграждение за техния адвокат, или исканията им за достъп до средства или информация. Ако е необходимо, те трябва да поискат отправяне на преюдициално запитване до Съда, който да прецени дали правото на Съюза, и по-специално правото на ефективна съдебна защита, допуска приемането на такива решения или назначаването на компетентно лице [19].

IV. Производство пред Съда и искания на страните

51. На 6 декември 2021 г. жалбоподателят подава в секретариата на Съда жалба по дело C-750/21 P.

52. Жалбоподателят моли Съда:

– да отмени обжалваното определение,

– да отмени оспореното електронно писмо,

– доколкото Съдът не може да се произнесе по същество, да върне делото на Общия съд, който да се произнесе по жалбата за отмяна, и

– да осъди ЕЦБ да заплати всички съдебни разноски.

[19] Точки 242—252 от обжалваното съдебно решение.

53. ЕЦБ моли Съда:

– да отхвърли жалбата като частично недопустима и като частично неоснователна,

– при условията на евентуалност, да отхвърли изцяло жалбата като неоснователна и

– при всички случаи да осъди жалбоподателя да заплати всички съдебни разноски.

54. На 12 април 2021 г., жалбоподателят подава в секретариата на Съда жалба по дело C-256/22 P.

55. Жалбоподателят моли Съда:

– да отмени обжалваното съдебно решение,

– да отмени оспореното решение на ЕЦБ,

– доколкото не може да се произнесе по същество, да върне делото на Общия съд, който да се произнесе по жалбата за отмяна, и

– да осъди ЕЦБ да заплати всички съдебни разноски.

56. ЕЦБ моли Съда:

– да отхвърли жалбата частично като недопустима и частично като неоснователна,

– при условията на евентуалност, да отхвърли изцяло жалбата като неоснователна и

– при всички случаи да осъди жалбоподателя да заплати всички съдебни разноски.

57. На 13 декември 2022 г. Съдът приканва страните да отговорят писмено на някои въпроси, което те правят в определения срок. Съдът се отказва от провеждането на устна фаза на производството.

V. Анализ

58. Най-напред ще се спра на повдигнатите по дела C-750/21 P и C-256/22 възражения, що се отнася до въпроса дали е действително правното представителство и дали е ефективно упражнено правото на защита на жалбоподателя (раздел А). След това ще разгледам направените възражения относно обхвата на надзорните правомощия на ЕЦБ и останалите възражения (раздел Б).

А. Ефективно упражняване на правото на защита в многофазното административно производство по отнемане на лиценз

1. Предварителни бележки

59. И двете жалби се отнасят до два основни, тясно свързани правни въпроса.

60. От една страна, трябва да се провери дали жалбоподателят е имал възможност ефективно да се защити в многофазното административно производство, довело до отнемането на лиценза му, и дали националните съдилища или съдилищата на Съюза са компетентни да контролират зачитането на правото на защита, както и дали са длъжни да осигурят ефективна съдебна защита в това отношение. Именно въз основа на решение Berlusconi Общият съд стига до извода, че отговорността за зачитането на това право е от изключителната компетентност на MFSA и на малтийските съдилища, което жалбоподателят счита за неправилно от правна гледна точка.

61. От друга страна, трябва да се провери при какви условия трябва да бъде гарантирана такава правна защита, по-специално дали трябва да е възможно тя да бъде предоставяна изключително от адвоката, назначен от жалбоподателя. Всъщност съгласно малтийското право жалбоподателят е бил допълнително представляван в хода на цялото административно производство от компетентното лице, назначено от MFSA. Първоначално ЕЦБ дори признава само това лице като представител на жалбоподателя по смисъла на член 27, параграф 1 от Регламент № 468/2014 и като лице за контакт. Едва по-късно ЕЦБ се свързва и с адвоката на жалбоподателя, изпраща му проекта на приетото от нея оспорвано решение и му предоставя достъп до преписката. Проблемите, свързани с това „двойно представителство“, се проявяват в отказа на компетентното лице да предостави на адвоката достъп до помещенията на жалбоподателя и до намиращите се там информация и доказателства и в отказа на това лице да отпусне средства за заплащане на възнаграждението на адвоката.

62. Тези проблеми поне косвено са предмет и на приключилите с окончателно решение производства по дела T-687/18[20] и C-701/19 P[21] (вж. т. 33 по-горе). По тези дела жалбоподателят оспорва електронното писмо на ЕЦБ от 10 септември 2018 г., с което е приканен да предаде чрез или със съгласието на компетентното лице цялата кореспонденция, свързана с административното производство по отнемането на неговия лиценз. Както жалбата пред Общия съд, така и жалбата пред Съда обаче са отхвърлени. Въпросът за накърняването на правото на защита е повдиган и по други дела със сходна фактическа обстановка, но е останал без отговор по същество[22], поради което той, изглежда, се нуждае от принципно изясняване.

63. По дело C-750/21 P жалбоподателят повдига по-специално възражението, че без успех е поискал най-напред от MFSA, а след това и от ЕЦБ да дадат указания на компетентното лице да изплати възнаграждението на неговия адвокат от средствата на банката. В шестата точка от първото основание за обжалване жалбоподателят също така по същество посочва, че Общият съд неправилно не е взел предвид обстоятелството, че ЕЦБ първоначално не признава този адвокат като негов представител. Напротив, ЕЦБ настоява той да бъде представляван само от компетентното лице и впоследствие не отчита обстоятелството, че поради липса на достъп до помещенията на банката неговият адвокат не би могъл да му осигури ефективна правна защита. Във второто основание за обжалване жалбоподателят посочва по-специално, че Общият съд му е отказал пряк достъп до съдилищата на Съюза.

[20] Определение от 10 юли 2019 г., Pilatus Bank/ЕЦБ (T-687/18, непубликувано, EU:T:2019:542).

[21] Определение от 4 февруари 2021 г., Pilatus Bank/ЕЦБ (C-701/19 P, непубликувано, EU:C:2021:99).

[22] Вж. сходните факти, които са в основата на решение на Съда от 15 септември 2022 г., PNB Banka/ЕЦБ (C-326/21 P, непубликувано, EU:C:2022:693), и на влязлото в законова сила определение на Общия съд от 8 ноември 2021 г., Satabank/ЕЦБ (T-494/20, непубликувано, EU:T:2021:797).

По този начин той не съобразил правото му на ефективна съдебна защита, както това е предвидено в решение от 5 ноември 2019 г., ЕЦБ и др./Trasta Komercbanka и др.[23] (наричано по-нататък „решение Trasta Komercbanka“).

64. По дело C-256/22 P в рамките на първото и четвъртото основание за обжалване жалбоподателят по същество посочва, че Общият съд неправилно не е взел предвид изискванията, произтичащи от решение Trasta Komercbanka, нито обстоятелството, че е бил лишен от ефективно представителство и защита както в хода на административното производство по отнемане на лиценза му, така и след неговото приключване. По-специално, неговият адвокат не получил достъп до важните в това отношение документи, информация и доказателства, включително от информационната системата на жалбоподателя и от офисите на банката[24]. Освен това не жалбоподателят, а само компетентното лице било надлежно уведомено за оспореното решение на ЕЦБ.

65. В този контекст трябва да се провери дали по-конкретно в точки 242—252 от обжалваното решение Общият съд не допуска грешка при прилагане на правото.

66. На първо място, възниква въпросът дали Общият съд е имал право да приеме, че ЕЦБ не носи отговорност за евентуалното нарушение на правото на защита на жалбоподателя в многофазното административно производство, в резултат на което е прието оспореното решение на ЕЦБ, и че не е налице нарушение на правото на ефективна съдебна защита, тъй като отговорността за спорните действия не е на ЕЦБ, а на MFSA и на малтийските съдилища (вж. т. 69—76 по-долу).

67. На второ място, трябва да се разгледа тясно свързаният с това въпрос дали Общият съд е пропуснал да отчете обстоятелството, че ефективна правна защита на жалбоподателя в административното и в съдебното производство трябва да се осъществява изключително от назначения от него адвокат. Такъв е случаят, когато при паралелно упражняване на правомощията за представителство от страна на компетентното лице може да се осуети защитата поради наличие на конфликт на интереси (вж. т. 77—85 по-долу).

2. Търсене на отговорност за нарушение на правото на защита и на правото на ефективна съдебна защита в многофазното административно производство

68. Съображенията на Общия съд, изложени по-специално в точки 242—252 от обжалваното решение, според мен са несъвместими с признатото в съдебната практика разпределение на правораздавателните правомощия по отношение на контрола на националните органи и ЕЦБ при изпълнението на единния надзорен механизъм. От решение Berlusconi[25] следва, че това разпределение произтича от член 263 ДФЕС, съгласно който само съдилищата на Съюза са компетентни да проверяват законосъобразността на актове, приети от институциите на Съюза, сред които е и ЕЦБ (буква а) по-долу). Това разпределение на правораздавателните правомощия означава, че от ЕЦБ може да се търси отговорност за всяко нарушение на правото на защита от страна на националните органи и че това нарушение може да подлежи на контрол от съдилищата на Съюза само заедно с

[23] Дела C-663/17 P, C-665/17 P и C-669/17 P, EU:C:2019:923, точка 54 и сл.

[24] Вж. и сходните факти, които са в основата на решение на Съда от 15 септември 2022 г., PNB Banka/ЕЦБ (C-326/21 P, непубликувано, EU:C:2022:693), и на влязлото в законова сила определение на Общия съд от 8 ноември 2021 г., Satabank/ЕЦБ (T-494/20, непубликувано, EU:T:2021:797).

[25] Решение от 19 декември 2018 г., Berlusconi и Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023, т. 42 и сл.).

нейното оспорвано решение (буква б) по-долу). Накрая ще проверя законосъобразността на отделните констатации на Общия съд в обжалваното съдебно решение по дело C-256/22 P и в обжалваното определение по дело C-750/21 P (буква в).

а) Изключителна компетентност на Съда

69. Само съдилищата на Съюза могат да предоставят ефективна съдебна защита срещу актове за изпълнение на единния надзорен механизъм, изготвени с участието на национални органи и на ЕЦБ [26]. Изключителните правомощия на съдилищата на Съюза обхващат и (инцидентния) контрол за законосъобразност на определени подготвителни актове или предложения на участващите национални органи, които актове или предложения могат да окажат влияние върху съдържанието на окончателното решение на ЕЦБ [27]. От това по необходимост следва, че евентуални нарушения на правото на защита от страна на тези органи или ЕЦБ в такова административно производство също са обхванати от изключителното правомощие за контрол на съдилищата на Съюза. Това е в сила на още по-силно основание предвид обстоятелството, че и националните органи са длъжни съгласно член 51, параграф 1 от Хартата да спазват предвидените в нея основни процесуални права при прилагането на Регламент № 1024/2013 [28].

70. Поради това, за да е налице законосъобразност на многофазното административно производство, в което участват националните органи и ЕЦБ, е необходимо да бъде извършван *един-единствен* съдебен контрол от съдилищата на Съюза, при това едва след приемането на решението на ЕЦБ, с което приключва административното производство. Това е единственото решение, което може да породи задължителни правни последици в смисъл на съществена промяна на правното положение на жалбоподателя [29].

б) Търсене на отговорност от ЕЦБ за подготвителни актове на национални органи

71. Тъй като ЕЦБ приключва административното производство с неблагоприятна за кредитната институция мярка, която може да бъде оспорена само пред съдилищата на Съюза, ЕЦБ носи особена отговорност за надлежното протичане на това производство. От една страна, самата тя трябва да спазва процесуалните гаранции. От друга страна, тя трябва да се погрижи националните органи, които приемат окончателни подготвителни актове, също да спазват тези гаранции.

[26] Решение от 19 декември 2018 г., Berlusconi и Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023, т. 42 и сл.). Подробно представяне на основния проблем се съдържа в заключението на генерален адвокат Campos Sánchez-Bordona, представено по дело Berlusconi и Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:502, т. 57 и сл., и цитираната съдебна практика).

[27] Решение от 19 декември 2018 г., Berlusconi и Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023, т. 42—44, 49 и 50).

[28] Вж. решения от 10 септември 2013 г., G. и R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, т. 35), от 17 декември 2015 г., WebMindLicenses (C-419/14, EU:C:2015:832, т. 66 и сл.), от 26 юли 2017 г., Sacko (C-348/16, EU:C:2017:591, т. 33), от 9 ноември 2017 г., Ispas (C-298/16, EU:C:2017:843, т. 26 и сл.), и от 13 септември 2018 г., UBS Europe и др. (C-358/16, EU:C:2018:715, т. 59 и сл.). Освен това от решение от 17 декември 2015 г., WebMindLicenses (C-419/14, EU:C:2015:832, т. 83 и 84), следва, че националните органи, за които член 41 от Хартата не се прилага, трябва да зачитат правото на защита като общ правен принцип на правото на Съюза.

[29] Решение от 19 декември 2018 г., Berlusconi и Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023, т. 47 и сл., по-специално т. 49).

72. Поради това евентуалната незаконосъобразност на (подготвителните) актове на национални органи, например нарушаване на правото на защита, „опорочава“ оспореното решение на ЕЦБ, като отговорността за това е нейна [30]. Това опорочаване е в съответствие с принципа, съгласно който актовете за изпълнение или подготвителните актове, които не могат да бъдат оспорени самостоятелно, могат да бъдат преразгледани по отношение на тяхната законосъобразност най-малкото заедно с решението, с което се приключва административното производство, и могат да доведат до отмяната му [31]. В многофазното административно производство по отнемане на лиценз този принцип отчита и обстоятелството, че единствено ЕЦБ носи отговорност да гарантира правото на изслушване по отношение на решението, с което се приключва производството.

73. В миналото Общият съд е спазвал този принцип [32], но в обжалваното съдебно решение се отклонява от него.

в) Грешки при прилагане на правото в обжалваното съдебно решение и ефективна защита чрез адвоката на банката

74. Като се имат предвид предпоставките, посочени в точки 69—73, съображенията на Общия съд в точки 242—252 от обжалваното съдебно решение са опорочени от редица грешки при прилагане на правото.

75. Първо, в точки 242—244 и 249 от обжалваното съдебно решение Общият съд стига до погрешния извод, че по смисъла на решение Berlusconi [33] някои обстоятелства или актове, като тези, основани на издаденото на основание на малтийското право разпореждане за назначаване на компетентно лице, *не* са подготвителни актове по отношение на оспореното решение на ЕЦБ, които да могат да доведат до незаконосъобразност на това решение. Въпреки това, както по-подробно е посочено в точки 69—73 от настоящото заключение и както е видно от горепосоченото съдебно решение и от решението по дело Trasta Komercbanka [34], такива обстоятелства или актове действително могат да накърнят

[30] В съответствие с това генерален адвокат Campos Sánchez-Bordona в заключението си по дело Berlusconi и Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:502, т. 112) изисква, за да се гарантира правото на ефективна съдебна защита, юрисдикциите на Съюза да изяснят дали подготвителните актове на националния орган, чието съдържание впоследствие е възприето от ЕЦБ, страдат от такива пороци, можещи да доведат до тяхната отмяна, които *са опорочили непоправимо* цялата процедура.

[31] Постоянна практика, установена с решение от 11 ноември 1981 г., IBM/Комисия (60/81, EU:C:1981:264, т. 12); вж. напр. решение от 22 април 2021 г., thyssenkrupp Electrical Steel и thyssenkrupp Electrical Steel Ugo/Комисия (C-572/18 P, EU:C:2021:317, т. 50).

[32] Вж. решения от 6 декември 1994 г., Lisrestal и др./Комисия (T-450/93, EU:T:1994:290, т. 49—51), и от 19 юни 1997 г., Air Inter/Комисия (T-260/94, EU:T:1997:89; т. 65). Вж. също решение от 24 октомври 1996 г., Комисия/Lisrestal и др. (C-32/95 P, EU:C:1996:402, т. 28 и сл.). Многофазното производство за прилагане на Митническия кодекс е особено подробно разяснено в решение от 9 ноември 1995 г. France-Aviation/Комисия (T-346/94, EU:T:1995:187, т. 30): „[…] че правото на жалбоподателя да бъде изслушан в [такава] процедура […], трябва действително да бъде гарантирано, най-напред в рамките на отношенията между заинтересованото лице и националната администрация. Всъщност Регламент № 2454/93 предвижда единствено контакти между заинтересованото лице и администрацията, от една страна, и между последната и Комисията, от друга страна. Макар тази нормативна уредба да не предвижда преки контакти между службите на Комисията и заинтересованото лице, тя не предполага непременно, че Комисията може във всички случаи, в които разглежда молби за възстановяване, да се задоволи само с данните, които са ѝ предоставени от националната митническа администрация. В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 905, параграф 2 от Регламент № 2454/93 Комисията може да поиска от съответната държава членка да ѝ бъдат представени допълнителни сведения. Следователно, трябва да се обсъди дали в настоящия случай Комисията е била длъжна да направи такова искане за предоставяне на сведения с цел да се гарантира спазването на правото на жалбоподателя да бъде изслушан, и то посредством допълнителни обяснения, предоставени първо от жалбоподателя пред френската администрация и впоследствие предадени на Комисията“. Вж. в тази връзка *Nehl*, H.P. Principles of Administrative Procedure in EC Law. Hart Publishing. Oxford, 1999, 88—91; *Eckes C./ Mendes J.*, The Right to be Heard in Composite Administrative Procedure: Lost in Between Protection? — European Law Review 36 (2011), p. 651 sq.

[33] Решение от 19 декември 2018 г., Berlusconi и Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023, т. 44).

[34] Решение от 5 ноември 2019 г., ЕЦБ и др./Trasta Komercbanka и др. (C-663/17 P, C-665/17 P и C-669/17 P, EU:C:2019:923, т. 70 и сл.).

правото на защита на засегнатото лице и правото му на ефективна съдебна защита [35]. Както пояснявам в точка 102 и сл. от настоящото заключение, тези актове нито са правнообвързващи за ЕЦБ, нито могат да се обжалват съгласно принципите, изложени в решение от 3 декември 1992 г., Oleificio Borelli/Комисия [36]. Поради това ЕЦБ трябва да поеме отговорността за тях. Това е единственият начин да се гарантира необходимото спазване на основните процесуални права съгласно правото на Съюза и предвидената единна и ефективна съдебна защита пред съдилищата на Съюза.

76. Второ, обратно на изложеното в точки 245—248 от обжалваното съдебно решение, ЕЦБ е трябвало да се погрижи жалбоподателят ефективно да може да упражни правото си на изслушване (вж. т. 69—73 по-горе). Членове 31 и 32 от Регламент № 468/2014 предоставят това право, както и правото на достъп до преписката в производството пред ЕЦБ. Както следва по-специално от член 6, параграф 1, както и от член 9, параграф 1, втора и трета алинея от Регламент № 1024/2013, ЕЦБ има и възможността да оказва влияние върху MFSA по силата на своите общи правомощия спрямо националните органи за надзор и даване на указания. Следователно тя е можела да укаже на този орган да позволи на жалбоподателя достъп до финансовите му ресурси и до релевантните документи и информация за целите на неговата ефективна правна защита. Това обаче не означава, че ЕЦБ е имала и съответно задължение, чието изпълнение да може самостоятелно да търси по съдебен ред. Ще се спра на този въпрос по-подробно в точки 88—93 по-долу.

77. Трето, погрешно от правна гледна точка е и твърдяното в точка 250 от обжалваното съдебно решение задължение на жалбоподателя да обжалва пред национални съдилища незаконосъобразността на националните процедурни актове и да иска да се изясни дали те са съвместими с гаранцията на правото на Съюза за ефективна съдебна защита, като отправи преюдициално запитване до Съда. Всъщност това противоречи на разпределението на съдебната компетентност, посочено в точки 69—73 от настоящото заключение.

78. Накрая, при преценката на десетото основание на жалбата в първоинстанционното производство, посочено в точка 242 и сл. от обжалваното съдебно решение, Общият съд допуска грешка при прилагане на правото, като не възразява срещу правното становище на ЕЦБ относно „двойното представителство“ на жалбоподателя. Съгласно това становище малтийското право и член 27, параграф 1 от Регламент № 468/2014 позволяват банката да се представлява в производството по отнемане на лиценза както от компетентното лице, така и от назначен от нейните органи адвокат, като представителството от първото лице дори е с предимство. В резултат на това адвокатът отчасти е упражнил правото на защита на жалбоподателя само в ограничена степен или със закъснение (вж. т. 61 по-горе).

79. В подобни случаи обаче има риск от конфликт на интереси, който може да накърни правото на засегнатата банка на ефективна правна и съдебна защита [37]. Това е така, защото компетентното лице представлява не толкова интересите на тази банка, колкото обществения интерес от нейното управление до евентуалното отнемане на лиценза ѝ. В допълнение това лице е близко до компетентните национални надзорни органи, които са

[35] Вж. също моето заключение по съединени дела ЕЦБ и др./Trasta Komercbanka и др. (C-663/17 P, C-665/17 P и C-669/17 P, EU:C:2019:323, т. 48, 52 и 99).

[36] Дело C-97/91, EU:C:1992:491, точки 9—13.

[37] За сходни случаи на конфликт на интереси при действията на ликвидатор, оттеглил пълномощното на адвокат, и на назначен от съда синдик, вж. решения от 5 ноември 2019 г., ЕЦБ и др./Trasta Komercbanka и др. (C-663/17 P, C-665/17 P и C-669/17 P, EU:C:2019:923, т. 54 и сл.), и от 15 септември 2022 г., PNB Banka/ЕЦБ (C-326/21 P, непубликувано, EU:C:2022:693, т. 39—43 и 56—58).

наредили неговото назначаване и са подготвили производството по отнемане на лицензa. Вследствие на този конфликт на интереси се ограничава правото на защита на жалбоподателя, посочено в четвъртото основание за обжалване по дело C-256/22 P. Всъщност съгласно малтийското право и поради отказа на компетентното лице адвокатът на жалбоподателя не е могъл да получи достъп до помещенията на банката и до намиращите се там носители на данни с релевантната информация и доказателства, както и до финансовите средства, от които той се е нуждаел, за да упражни ефективно правото си на защита.

80. Поради това малтийското право и член 27, параграф 1 от Регламент № 468/2014 трябва да се тълкуват в светлината на членове 41, 47 и 48 от Хартата [38] в смисъл, че назначеният от банката адвокат трябва да може ефективно да защитава нейните права и интереси в производството по отнемане на лицензa и пред съдилищата на Съюза. Това е и в съответствие с междувременно постигнатото единодушно становище, изразено от страните в отговор на писмените въпроси на Съда, в което също се прави позоваване на малтийското право и съдебна практика.

81. Следователно ЕЦБ трябва да признае адвоката на засегната банка за пълноправен представител по закон по смисъла на член 27, параграф 1 от Регламент № 468/2014. Това е в сила, особено що се отнася до решителния етап от провежданото от нея производство. В настоящия случай тя е направила това малко преди да приеме оспореното решение [39], но не и в началото на производството.

82. Това заключение е в съответствие с решението на малтийския апелативен съд от 5 ноември 2018 г. [40]. Съгласно това решение компетентното лице може само да управлява дейността на банката и да упражнява свързаната с това представителна власт за сключване на правни сделки или пред съд, например за водене на произтичащи от договори правни спорове. За разлика от това, компетентното лице не разполага с представителни правомощия по отношение на банката нито в производството, в рамките на което ЕЦБ може да отнеме лицензa ѝ, нито що се отнася до обжалването на определени предприети от MFSA временни мерки.

83. Това тълкуване е съвместимо с изискванията на член 47 от Хартата и с необходимостта от ефективно зачитане на правото на защита. В това отношение правната защита може да се предоставя единствено от назначения от самата банка адвокат. Тази защита включва подаването на жалба срещу отнемането на лицензa пред съдилищата на Съюза.

84. Само такова ясно разграничение и взаимно допълване на представителната власт на компетентното лице, от една страна, и на назначения от засегната банка адвокат, от друга страна, всъщност е от такова естество, че да не позволи конфликт на интереси и по този начин накърняване на правото на защита на тази банка и на нейното право на ефективна съдебна защита съгласно член 47, параграф 1 от Хартата. В противен случай дори е възможно да съществува риск от предприемане на противоречиви процесуални действия, поискани от името на банката.

[38] Вж. цитираната съдебна практика в бележка под линия 29 по-горе.

[39] Така например в точки 239—241 от обжалваното решение по дело C-256/22 P Общият съд според мен правилно установява, че на жалбоподателя е била предоставена достатъчна възможност да изрази становището си по проекта на решението за отнемане на лицензa му и да се запознае с преписката по административното производство. Това не се оспорва от жалбоподателя по дело C-256/22 P.

[40] Вж. също точка 3 от обжалваното определение.

85. Следователно единствено адвокатът, назначен от компетентните органи на банката в съответствие с член 27, параграф 1 от Регламент № 468/2014, е компетентен да представлява нейните интереси и права в производството по отнемане на лиценз пред ЕЦБ. Поради това той трябва да може ефективно да упражнява нейното право на защита.

3. Междинно заключение

а) Дело C-256/22 P

86. От горните съображения следва, че четвъртото основание за обжалване по дело C-256/22 P е налице. Обжалваното съдебно решение трябва да бъде отменено в частта, в която Общият съд е направил погрешна правна преценка на втората част от десетото основание на жалбата в първоинстанционното производство, като я е отхвърлил. Тази част се отнася до нарушението на правото на защита, и по-специално на правото на изслушване. Нарушението се дължи на това, че в хода на административното производство жалбоподателят е бил лишен от достъп до документите и информацията от информационната му система, както и до финансовите му средства, с които да заплати адвокатското възнаграждение.

87. Въпреки това считам за необосновани оплакванията, изложени от жалбоподателя в рамките на първото основание за обжалване, доколкото той се позовава на нарушение на основните му процесуални права, тъй като не е бил надлежно уведомен за оспореното решение на ЕЦБ. По-подробни разяснения ще изложа в точки 100 и 101.

б) Дело C-750/21 P

88. По дело C-750/21 P обаче не считам за основателни твърденията нито в шестата точка от първото основание за обжалване (накърняване на ефективното упражняване на правото на жалбоподателя на защита от адвокат), нито във второто основание (незачитане на правото на ефективна съдебна защита) (вж. т. 63 по-горе).

89. В рамките на тези основания жалбоподателят всъщност не доказва, че ЕЦБ е нарушила правото му на защита, като първоначално е признала за негов представител по закон само компетентното лице и впоследствие[41] не е указала на това лице да заплати възнаграждението на неговия адвокат.

90. От една страна, страните повече не спорят (вж. т. 78 и 80 по-горе), че ЕЦБ е признала адвоката на жалбоподателя за представител, защитаващ правата ѝ в производството по отнемане на лиценза. Както в точки 239—241 от обжалваното съдебно решение Общият съд по дело C-256/22 P правилно констатира, като жалбоподателят повече не оспорва това обстоятелство, ЕЦБ е предоставила на жалбоподателя достъп до преписката и достатъчна възможност да изрази становището си по проекта на решението за отнемане на лиценза му.

91. От друга страна, липсва правно основание, от което да е видно, че ЕЦБ има правомощие или задължение след вече приключила процедура по отнемане на лиценза да изиска от компетентното лице да заплати възнаграждението на адвоката на жалбоподателя. В рамките на Регламент № 1024/2013 ЕЦБ няма *общо* задължение за надзор или контрол по

[41] По-точно след приемането на решението на ЕЦБ, оспорвано по дело C-256/22 P.

отношение на спазването на основните процесуални права съгласно правото на Съюза, каквото задължение според Съда е предвидено в член 17, параграф 1 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) за Европейската комисия в областта на икономическата и паричната политика[42]. Това означава, че този регламент не възлага на ЕЦБ правно задължение, *чието изпълнение да може да бъде изисквано от съда на самостоятелно правно основание*, съгласно което задължение ЕЦБ да следва да дава такива указания на националните органи[43].

92. Това заключение не противоречи на обстоятелството, че ограничаването на правото на защита на засегнатата банка от страна на компетентните национални органи в производството по отнемане на лицензa може да се вмени в отговорност на ЕЦБ, да опорочи нейното окончателно решение и да го направи незаконосъобразно (вж. т. 69—73 по-горе). Подготвителните процедурни актове, включително тези, които имат за цел да гарантират ефективното упражняване на правото на защита, по принцип не подлежат на *самостоятелно* обжалване пред съдилищата на Съюза[44]. Напротив, тяхната незаконосъобразност може да се оспорва само заедно с тази на решението, с което се приключва административното производство[45]. Освен това *след* приемането на оспореното решение спорният отказ на ЕЦБ да се намеси вече не може да се разглежда като подготвителен акт.

93. Следователно твърденията в шестата точка от първото основание и във второто основание по дело C-750/21 P трябва да бъдат отхвърлени като необосновани.

Б. Обхват на надзорните правомощия на ЕЦБ

94. По-долу са разгледани различните основания за обжалване и възражения в двете жалби, които се отнасят до обхвата на надзорните правомощия на ЕЦБ. Най-напред ще разгледам първото основание за обжалване по дело C-256/22 P, по-специално дали Общият съд е трябвало да установи нарушение от страна на ЕЦБ на член 14, параграф 5 от Регламент № 1024/2013 (подточка 1 по-долу). След това ще се спра на второто основание за обжалване, че разбирането на Общия съд на понятието за репутация по член 23, параграф 1 от Директива 2013/36 е неправилно (подточка 2 по-долу). След кратък анализ на третото основание за обжалване (подточка 3 по-долу) ще разгледам първото основание за обжалване по дело C-750/21 P, което се отнася до обхвата на правомощията на ЕЦБ в рамките на единния надзорен механизъм (подточка 4 по-долу).

[42] Решения от 20 септември 2016 г., Ledra Advertising и др./Комисия и ЕЦБ (C-8/15 P—C-10/15 P, EU:C:2016:701, т. 57—59), и от 16 декември 2020 г., Съвет и др./K. Chrysostomides & Co. и др. (C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P и C-604/18 P, EU:C:2020:1028, т. 96).

[43] Решение от 15 септември 2022 г., PNB Banka/ЕЦБ (C-326/21 P, непубликувано, EU:C:2022:693, т. 56—58), относно недопустимостта на жалба за отмяна, подадена срещу писмо на ЕЦБ, с което тя отказва да даде съответно указание.

[44] Това се отхвърля и в решение от 4 февруари 2021 г., Pilatus Bank/ЕЦБ (C-701/19 P, непубликувано, EU:C:2021:99, т. 33—38).

[45] Вж. решения от 11 ноември 1981 г., IBM/Комисия (60/81, EU:C:1981:264, т. 12), от 13 октомври 2011 г., Deutsche Post и Германия/Комисия (C-463/10 P и C-475/10 P, EU:C:2011:656, т. 50—53), и от 6 май 2021 г., ABLV Bank и др./ЕЦБ (C-551/19 P и C-552/19 P, EU:C:2021:369, т. 39).

1. Първо основание за обжалване по дело C-256/22 P: нарушение на член 14, параграф 5 от Регламент № 1024/2013

95. С първото си основание за обжалване по дело C-256/22 P жалбоподателят оспорва отхвърлянето на първото основание на жалбата в първоинстанционното производство. Той твърди, че Общият съд е нарушил правилото по член 14, параграф 5 от Регламент № 1024/2013 за разпределяне на отговорностите при отнемането на лиценз и правото на добра администрация съгласно член 41 от Хартата. В първото основание на жалбата в първоинстанционното производство той посочва, че ЕЦБ, от една страна, в нарушение на задължението си за цялостен надзор по член 6, параграф 5, буква в) от Регламент № 1024/2013, не е предотвратила отнемането на лиценза на жалбоподателя, което MFSA е извършила *de facto* още с разпорежданията от 21 и 22 март 2018 г., без да проведе каквато и да било надлежна процедура. Въз основа на тези разпореждания, първо, се стига до отнемане или лишаване от право на глас, второ, до мораториума върху одобряването на банкови операции и трето, до назначаване на компетентно лице. От друга страна, в оспореното решение ЕЦБ счела за достатъчно само да потвърди това.

96. В подкрепа на твърденията си жалбоподателят посочва *по същество*, че Общият съд неправилно тълкува правното естество и последиците на единния надзорен механизъм, като отказва да приеме, че ЕЦБ носи общата отговорност за неговото функциониране, включително за действията на националните компетентни органи. Това включвало и случаите на надзор върху не толкова значимите кредитни институции. Във връзка с това жалбоподателят повдига няколко конкретни възражения, сред които погрешно тълкуване на член 4, параграф 5 и на член 6, параграф 5, буква в) от Регламент № 1024/2013, както и неправилно разбиране на понятието за подготвителен акт и на значението на решение Berlusconi.

97. Освен това и в този контекст жалбоподателят твърди, че е бил лишен от ефективна правна защита в административното производство, поради обстоятелството че ЕЦБ първоначално е признала за негов представител по закон само компетентното лице, по-специално че оспореното решение на ЕЦБ не е му е било съобщено по надлежния ред. Първоначално ЕЦБ била връчила това решение само на компетентното лице, тъй като считала, че само то е упълномощено да представлява жалбоподателя. Жалбоподателят бил получил решението едва след като компетентното лице дало съгласието си за това. Този формален порок бил достатъчен решението да е незаконосъобразно, ако не и изначално нищожно.

98. В точки 41—57 от обжалваното съдебно решение Общият съд отрича нарушение на член 14, параграф 5 от Регламент № 1024/2013 и на правото на добра администрация по член 41 от Хартата, като отхвърля първото основание на жалбата в първоинстанционното производство [46].

99. Най-напред ще разгледам предявеното нарушение на правото на добра администрация.

100. Противно на впечатлението, което създава, жалбоподателят не повдига в рамките на първото основание на жалбата в първоинстанционното производство възражение пред Общия съд срещу отнетата му възможност да бъде ефективно защитен от своя адвокат. Това е предмет само на десетото основание на жалбата в първоинстанционното

[46] Вж. точка 45 по-горе.

производство. Напротив, в рамките на първото основание на жалбата в първоинстанционното производство жалбоподателят само твърде общо предявява нарушение на член 41 от Хартата. Както ЕЦБ правилно отбелязва, в рамките на това основание жалбоподателят не повдига и възражение срещу обстоятелството, че оспореното решение на ЕЦБ му е връчено ненадлежно [47].

101. Поради това тези повдигнати за първи път в жалбата пред Общия съд възражения променят последващо предмета на спора и са недопустими [48]; във всеки случай те не са от такова естество, че да поставят под съмнение законосъобразността на направената в обжалваното съдебно решение преценка на първото основание на жалбата в първоинстанционното производство. Обстоятелството, че поради липса на конкретни твърдения Общият съд приема предявеното нарушение на правото по член 41 от Хартата за несъвместимо с член 21, параграф 1 от Статута на Съда на Европейския съюз във връзка с член 76, буква г) от Процедурния правилник на Общия съд и го отхвърля като недопустимо, не може да се оспори, тъй като това право всъщност само се посочва в жалбата.

102. Въпреки това считам, че Общият съд допуска грешка при прилагане на правото, като стига до заключението, че евентуална незаконосъобразност на разпорежданията на MFSA от 21 и 22 март, с които той de facto вече отнема лицензa на жалбоподателя и по този начин превишава правомощията си, не може да доведе до незаконосъобразност на оспореното решение на ЕЦБ.

103. Според мен в точка 42 и сл. от обжалваното съдебно решение Общият съд допуска грешка при прилагане на правото, като приема, че спорните разпореждания не представляват подготвителни актове по отношение на предложението на MFSA за отнемане на лицензa от ЕЦБ. Това предложение от своя страна е подготвителен акт за оспореното решение на ЕЦБ. С други думи, както тези разпореждания, така и предложението на MFSA са подготвителни актове в многофазното административно производство, които в крайна сметка имат за цел да бъде отнет лицензът на жалбоподателя. Доколкото те *не* са правнообвързващи за институцията на Съюза, която следва да вземе решението, актове от този вид са неразделна част от уредена в правото на Съюза процедура, за чиито евентуални пороци трябва да се търси отговорност от този орган и които могат да бъдат обжалвани само пред съдилищата на Съюза [49] (вж. т. 69—73 по-горе).

104. Погрешно от правна гледна точка и трудно разбираемо е становището на Общия съд в точки 45 и 46 от обжалваното съдебно решение, според което такава наредба на MFSA „не представлява акт […] за изготвяне на необвързващо предложение“ по смисъла на решение Berlusconi. С това двойно отрицание Общият съд може да има предвид само че подобни (подготвителни) разпореждания на MFSA са *правнообвързващи* за ЕЦБ. От това той прави

[47] Само в точка 12 от „увода“ към жалбата се посочва, че оспореното решение е връчено на компетентното лице на 5 ноември 2018 г.

[48] Вж. напр. решение от 29 септември 2011 г., Elf Aquitaine/Комисия (C-521/09 P, EU:C:2011:620, т. 35, 51 и 78).

[49] Сходни мерки, предприети от Banca d'Italia при подготовката на решение на ЕЦБ, са предмет на решение от 19 декември 2018 г., Berlusconi и Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023, т. 36 и 37). Вж. в тази връзка и решение от 11 май 2022 г., Fininvest и Berlusconi/ЕЦБ (T-913/16, EU:T:2022:279, т. 237 и сл.); в това решение Общият съд отхвърля като недопустимо възражението, че подготвителните актове на Banca d'Italia, по-специално решението за откриване на процедурата и представеният на ЕЦБ проект на решение, съдържат пороци, които биха довели до незаконосъобразност на решението на ЕЦБ. В своите жалби по висящи дела C-512/22 P и C-513/22 P жалбоподателите оспорват отхвърлянето на това основание като неправилно от правна гледна точка, по-специално като несъвместимо с принципите, признати в решение от 19 декември 2018 г., Berlusconi и Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023).

извода, че в случая не е налице признатото в решение Berlusconi условие да липсва правна обвързаност, за да е налице изключителната компетентност на съдилищата на Съюза да упражняват съдебен контрол върху такива актове (вж. т. 70 по-горе)[50].

105. Спорните разпореждания на MFSA обаче *не* са правнообвързващи за ЕЦБ и дори трябва да подлежат на упражнявания от нея контрол за законосъобразност, когато тя изпълнява своите общи правомощия за надзор и за вземане на решения. В това отношение те също попадат в обхвата на контролните правомощия на съдилищата на Съюза (вж. т. 69 и 70 по-горе).

106. Самото обстоятелство, че съгласно член 14, параграф 5, първа алинея от Регламент № 1024/2013 ЕЦБ по принцип разполага с широка свобода на преценка по отношение на инициирано от нея отнемане на лиценз („може да отнеме“) показва, че тя не е правно обвързана. Отнемането е напълно независимо от евентуални актове или от предложение на националните надзорни органи. Освен това от член 14, параграф 5, втора алинея от този регламент също така не следва, че ЕЦБ е длъжна да се съобрази с предложението или становището на националния орган, каквото тя може да изрази и в свои предходни нареждания. От ЕЦБ се изисква единствено да проведе производството по отнемане на лиценза и да прецени, като подложи на всеобхватна преценка дадената от този орган обосновка по отношение на обстоятелството дали отнемането е законосъобразно, и по-специално дали е пропорционално. Такъв е подходът, който ЕЦБ е възприела в оспореното решение[51]. Това изискване за проверка и отчитане на обосновката показва, че ЕЦБ не само може, но дори трябва да отхвърли предложението за отнемане на лиценз, ако то е недостатъчно обосновано или ако за него липсва правно основание. Освен това ЕЦБ е длъжна да контролира и да гарантира, че националният компетентен орган не предприема или вече не е предприел действия, които могат да накърнят нейното изключително правомощие за отнемането на лиценза или нейната оперативна самостоятелност в това отношение, да предопределят правните последици от отнемането или по друг начин да го засегнат неблагоприятно.

107. Това е в съответствие с общата оперативна самостоятелност на ЕЦБ — да предприема действия и да взема решения[52] и с правомощието ѝ да определя в обосновани решения, че националните органи не са предприели подходящите действия, необходими за запазване на финансовата стабилност[53].

108. Въз основа на общите си надзорни правомощия[54] ЕЦБ трябва да упражнява надзор върху националните органи по отношение на спазването на правилата на единния надзорен механизъм съгласно Рамковия регламент за ЕНМ, включително свързаното с него национално право. При това ЕЦБ трябва да подложи на пълен правен контрол подадените до нея от националните органи предложения за отнемане на лиценз и

[50] Вж. също решение от 19 декември 2018 г., Berlusconi и Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023, т. 45 и 46). Това се потвърждава и от посоченото в точка 250 от обжалваното съдебно решение в отговор на десетото основание на жалбата в първоинстанционното производство относно нарушение на правото на защита, където Общият съд обръща внимание на жалбоподателя върху националните средства за защита и възможността за преюдициално запитване.

[51] В точка 3.3 от оспореното решение ЕЦБ проверява дали се спазват правните изисквания на приложимите разпоредби от Регламент № 1024/2013 и Директива 2013/36, както и на онези норми от малтийското право, с които се транспонира тази директива (т. 3.3.1), принципът на пропорционалност при отнемането на лиценза, включително дали то е целесъобразно, необходимо и подходящо (т. 3.3.2), и принципът на оправданите правни очаквания (т. 3.3.3).

[52] Член 14, параграф 5, първа алинея от Регламент № 1024/2013.

[53] Член 14, параграф 6 от Регламент № 1024/2013.

[54] Вж. член 4, параграф 3, член 6, параграф 1 и член 9, параграф 1, трета алинея от Регламент № 1024/2013.

актовете, които ги подготвят, по-специално от гледна точка на принципа на пропорционалност и основните процесуални гаранции съгласно правото на Съюза (вж. т. 69—77 по-горе)[55].

109. Освен това Общият съд не е проверил дали по смисъла на член 14, параграф 5, втора алинея от Регламент № 1024/2013 ЕЦБ „изцяло [е отчела] обосновката“, дадена ѝ от MFSA. По-специално той не е разгледал въпроса дали ЕЦБ е изпълнила своето правомощие и задължение за контрол по отношение на твърдените от жалбоподателя нарушения, че лицензът му de facto е отнет още преди ЕЦБ да е приела оспореното решение. Въпреки че в оспореното решение на ЕЦБ се споменават накратко спорните разпореждания от 21 и 22 март 2018 г., които са издадени преди предложението на MFSA, ЕЦБ нито разглежда, нито отхвърля възражения, които жалбоподателят може да е повдигнал в тази връзка[56].

110. Следва да се потвърди, че Общият съд е прав само доколкото тези правомощия и задължения на ЕЦБ не произтичат от член 6, параграф 5, буква б) от Регламент № 1024/2013, съгласно който с оглед на последователното прилагане на високи стандарти на надзор ЕЦБ може да реши да упражни пруденциален надзор върху не толкова значими кредитни институции[57]. Тези правомощия обаче произтичат от общото ѝ задължение за надзор съгласно член 4, параграф 3, член 6, параграф 1 и член 9, параграф 1, трета алинея от Регламент № 1024/2013, както и от особеното ѝ правомощие за отнемането на лицензa съгласно член 14, параграф 5, втора алинея от този регламент (вж. т. 106—108 по-горе).

111. Следователно твърденията в първата част от първото основание за обжалване са основателни.

2. Второ основание за обжалване по дело C-256/22 P: неправилно разбиране на понятието за репутация съгласно член 23, параграф 1 от Директива 2013/36

а) Твърдения на жалбоподателя

112. С второто основание за обжалване по дело C-256/22 P жалбоподателят упреква Общия съд, че прави неправилна правна преценка, като отхвърля второто основание на жалбата в първоинстанционното производство. Това основание за обжалване се отнася до погрешна правна преценка, че е налице основание за отнемането на лицензa, по-специално до неправилно разбиране на понятието за репутация[58].

113. Жалбоподателят по същество и mutatis mutandis се мотивира с обстоятелството, че Общият съд допуска грешка при прилагане на правото, като приема, че понятието за репутация не трябва непременно да се тълкува в светлината на правото на Съюза и че повдигането на обвинение в трета държава, в случая Съединените щати, за поведение, за

[55] Това намира израз в съображение 21 от Регламент № 1024/2013, в който се посочва, че „ЕЦБ следва да изпълнява задачата си, свързана с издаване на лицензи на кредитните институции и отнемане на такива лицензи при неспазване на националното право по предложение на съответния национален компетентен орган, който оценява спазването на съответните условия, определени от националното право“.

[56] Точка 3.1 от оспореното решение на ЕЦБ се отнася само до хода на процедурата след 29 юни 2018 г., а спорните наредби се споменават само на стр. 6 в точка 3.3.1. Въпреки това не може да се изключи възможността жалбоподателят да е повдигнал възраженията си в това отношение за първи път в производството пред Общия съд, което не може да бъде проверено в производството по обжалване.

[57] Точки 49—52 от обжалваното съдебно решение.

[58] Член 23, параграф 1 от Директива 2013/36.

което се твърди, че е престъпно, е достатъчно за отнемането на лицензa. Още повече, че това поведение се отнасяло до нарушение на правила относно санкции, което не е наказуемо съгласно правото на Съюза и чието преследване е недопустимо в Съюза. Това произтичало от Регламент (ЕО) № 2271/96 на Съвета от 22 ноември 1996 година относно защитата срещу последиците от извънтериториалното прилагане на законодателство, прието от трета страна, и действията, предприети на основание на това законодателство или произтичащи от него (наричан по-нататък „Блокиращ регламент № 2271/96“) [59], по начина, по който този регламент е тълкуван в решение от 21 декември 2021 г., Bank Melli Iran [60].

114. Във връзка с това жалбоподателят изтъква също така, че Общият съд е допуснал няколко грешки при тълкуването и преценката на понятието за репутация, което е „неопределено понятие“. Той твърди, че Общият съд е превишил правомощията си, заменил е със свои (спекулативни) мотиви тези на ЕЦБ и е изопачил доказателствата. Освен това при преценката си Общият съд е нарушил процесуалните гаранции за жалбоподателя, предвидени в Хартата, както и задължението си за мотивиране. Накрая, според жалбоподателя Общият съд не отчита обстоятелството, че репутацията на акционера сама по себе си не е релевантна, във всеки случай не може да има отрицателни последици върху доброто име на кредитната институция, подлежи само на ограничен контрол и може да доведе най-много до отнемане на правото на глас по отношение на нейното управление.

115. Въпреки това, жалбоподателят не оспорва, че член 14, параграф 2 от Директива 2013/36 дава право на компетентните органи да откажат издаването на лиценз за започване на дейност на кредитна институция, ако не са убедени, че по-специално *акционерите* отговарят на критериите, необходими за осигуряването на стабилно и разумно управление на кредитната институция. Такъв по-конкретно е случаят, когато не са изпълнени критериите за оценка по член 23, параграф 1 от тази директива, включително критерият за репутация. Тъй като член 18, буква в) от Директива 2013/36 дава право на тези органи да отнемат дадения от тях лиценз, ако тези условия вече не са изпълнени, ЕЦБ несъмнено е имала право, на основание член 14, параграф 5, втора алинея от Регламент № 1024/2013, да отнеме лиценза на жалбоподателя по предложение на MFSA, тъй като едноличният му акционер (вече) не е бил в състояние да докаже по убедителен за MFSA, съответно за ЕЦБ, начин изискващата се съгласно член 23, параграф 1, букви а) и б) репутация. Тези констатации на Общия съд в точки 67—72 от обжалваното съдебно решение са правилни от правна гледна точка.

116. Поради това доводите на жалбоподателя, че репутацията на едноличния акционер е без значение при отнемането на лиценза, са ирелевантни и трябва да бъдат отхвърлени.

[59] ОВ L 309, 1996 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 10, том 1, стр. 75.

[60] Дело C-124/20, EU:C:2021:1035.

б) Отхвърлянето от Общия съд

117. За да отхвърли второто основание, което е посочено твърде лаконично в жалбата в първоинстанционното производство, Общият съд посочва по същество следните мотиви:

118. Първо, отнемане на лиценз съгласно член 14, параграф 2 и член 23, параграф 1 от Директива 2013/36 може да бъде обосновано с обстоятелството, че акционерите или съдружниците (вече) не притежават необходимите качества, например защото не се ползват с добра репутация.

119. Второ, понятието за (добра) репутация е неопределено правно понятие, което е свързано с това доколко дадено лице, което спазва приложимите стандарти и правилата за поведение, е подходящо, както и с доброто име, с което това лице се ползва в обществото, що се отнася до посочените способности и поведението му, поради което репутацията зависи и от начина, по който другите възприемат това поведение. Тъй като постигането на поставените цели зависи в голяма степен от общественото доверие и доверието на участниците на банковия пазар, което те имат по отношение на кредитните институции, загубата на такова доверие може да доведе до загуба на финансиране за тези институции и по този начин да породи риск не само за съответната институция, но и за финансовата система в рамките на Съюза и в отделните държави членки [61].

120. Трето, посочените в оспореното решение на ЕЦБ съмнения относно доброто име и пригодността на едноличния акционер поради повдигането на обвинение срещу него са от такова естество, че да породят съмнения и относно стабилното и разумно управление на жалбоподателя. Обусловеното от повдигнатото обвинение — при условие че бъде доказано въз основа на конкретни доказателства — отрицателно възприемане на репутацията от страна на обществеността, както и от клиентите и партньорите, може да обоснове отнемането на лиценза на съответната институция, доколкото то може да създаде посочените рискове [62].

121. Четвърто, Общият съд счита за доказано, съответно за безспорно, че това обвинение по-специално е оказало отрицателно въздействие върху оценката на коефициента за риск, определен от агенция за кредитен рейтинг по отношение на малтийския банков сектор като цяло. То е довело до изтегляне на влогове и до прекратяване на кореспондентските банкови отношения, както и до разваляне на договорите с основните кредитополучатели на жалбоподателя, което значително е влошило неговото положение. ЕЦБ се основава на съвкупност от обстоятелства и отрицателни последици, които са настъпили последователно вследствие на разглеждания обвинителен акт и които на обективно основание разкриват отрицателното възприемане от клиентите на репутацията на неговия едноличен акционер и липсата им на доверие в жалбоподателя. Това е създало риск за жалбоподателя, както и за финансовата система в рамките на Съюза и в отделните държави членки [63].

122. Пето, с оглед обаче на конкретните отрицателни последици за жалбоподателя и малтийския банков сектор, които вече са се проявили, ЕЦБ не може основателно да бъде упрекната, че не е взела предвид обстоятелството, че разглежданият обвинителен акт се отнасял до нарушения на правилата относно санкциите, които Съединените щати са

[61] Точки 67—69 и 73—80 от обжалваното съдебно решение.

[62] Точки 96—102 от обжалваното съдебно решение.

[63] Точки 104—106, 111 и 112 от обжалваното съдебно решение.

наложили на Ислямска република Иран, докато наказуемото поведение можело да не е незаконосъобразно от гледна точка на правото на Съюза или да представлява изцяло „технически нарушения“. ЕЦБ не трябва да взема предвид основателността на посочените в обвинителния акт обвинения, а техните последици върху доброто име на едноличния акционер, върху положението на жалбоподателя и върху банковия пазар в неговата цялост [64].

123. Най-напред ще се спра на тълкуването на член 23, параграф 1, букви а) и б) от Директива 2013/36, както и на неопределеното правно понятие за репутация, което за първи път е предмет на съдебната практика на Съда (буква в) по-долу). След това ще анализирам въпроса дали Общият съд допуска грешка при прилагане на правото, като приема, че са изпълнени условията на това правно понятие, както е посочено в мотивите на оспореното решение на ЕЦБ (буква г) по-долу). Накрая ще разгледам основното възражение на жалбоподателя, съгласно което Блокиращ регламент № 2271/96 не позволява нито на ЕЦБ, нито на Общия съд да използват обвинителния акт в Съединените щати срещу едноличния акционер като основание за липса на репутация и за отнемане на лицензa (буква д) по-долу).

в) Понятието за репутация в член 23, параграф 1 от Директива 2013/36

124. Както е установено в точка 73 от обжалваното съдебно решение, понятието за репутация в член 23, параграф 1, букви а) и б) от Директива 2013/36 е неопределено правно понятие, за което в тази директива липсва по-точно определение.

125. Съгласно посочения в точка 74 от обжалваното съдебно решение принцип при тълкуването на разпоредба на правото на Съюза трябва да се вземат предвид не само нейният текст, но и контекстът ѝ, както и целите, преследвани от правната уредба, от която тя е част [65].

126. Ако понятието за репутация бъде разгледано на различните езици, се оказва [66], че само на френски и италиански език то в буквален смисъл означава почтеността [67], а на португалски език — пригодността [68] на съответното лице, т.е. дадено фактическо качество, което може да намери израз и в поведението на лицето (независимо дали това поведение е в съответствие или в разрез с нормите). На всички останали езици обаче, както Общият съд правилно посочва в точки 76 и 77 от обжалваното съдебно решение, това понятие включва и доброто име [69] на това лице, т.е. възприемането на неговите качества или поведение от обществеността или от другите.

[64] Точки 116—119 от обжалваното съдебно решение.

[65] Решения от 15 март 2022 г., Autorité des marchés financiers (C-302/20, EU:C:2022:190, т. 63), и от 12 януари 2023 г., Österreichische Post (Информация относно получателите на лични данни) (C-154/21, EU:C:2023:3, т. 29).

[66] Те са с еднаква обвързваща сила, така че никоя от тях не може да има предимство; вж. решения от 26 януари 2021 г., Hessischer Rundfunk (C-422/19 и C-423/19, EU:C:2021:63, т. 65 и цитираната съдебна практика), и от 17 януари 2023 г., Испания/Комисия (C-632/20 P, EU:C:2023:28, т. 40—42).

[67] FR: „honorabilité“ и IT: „onorabilità“.

[68] PT: „idoneidade“.

[69] BG: „репутация“, CZ: „pověst“, DA: „omdømme“, DE: „Leumund“, FI: „maine“, EL: „τη φήμη“, EN: „reputation“, ES: „reputación“, ET: „maine“, HR: „ugled“, HU: „jó hírneve“, LT: „reputaciją“, LV: „reputācija“, MT: „ir-reputazzjoni“, NL: „reputatie“, PL: „reputacja“, RO: „reputația“, SK: „dobrá povesť“, SL: „ugled“ и SV: „anseende“.

127. Действителните (обективни) качества на съответното лице не са толкова важни и с оглед на целите и регулаторния контекст на единния надзорен механизъм и функционирането на съответните финансови и банкови пазари. Напротив, на преден план стои (субективният) начин, по който обществеността, по-специално участниците на пазара възприемат тези качества и поведението на това лице. Общото доверие в пригодността, знанията, уменията, опита, почтеността, надеждността и финансовата стабилност [70] на кредитните институции, чийто кредитен рейтинг е обект на постоянен контрол от страна на агенциите за кредитен рейтинг, и на лицата, определящи техните действия, е съществено условие за нормалното функциониране, защитата и стабилността на финансовите и капиталовите пазари. Всъщност, тези пазари са много волатилни, както ясно се вижда от пазарите на акции и облигации. Те реагират дори на публични изявления или слухове.

128. Следователно понятието за репутация се отнася до доброто име на кредитната институция и нейните акционери и партньори в очите на другите, като например останалите участници на пазара, по-специално кредитори и клиенти. Ако доверието им в тази кредитна институция или в лицата, които действат от нейно име, се загуби или урони, това веднага води до реакции от страна на участниците на пазара. Тези реакции имат отрицателни последици върху финансовите сделки с тази кредитна институция, водят до финансови загуби и могат да засегнат функционирането и стабилността на финансовия пазар като цяло [71].

129. Както в точка 67 и сл. от обжалваното съдебно решение няколко пъти правилно е установено, правилата на единния надзорен механизъм, и по-специално член 14, параграф 2 от Директива 2013/36, защитават финансовите пазари от точно такива рискове, като гарантират, „след като вземат предвид необходимостта от осигуряване на стабилно и разумно управление на кредитната институция, […], че акционерите или членовете са подходящи“, и че отговарят на критериите за оценка, предвидени в член 23, параграф 1 от тази директива.

130. Ето защо понятието за репутация не изисква възприемането от страна на участниците на пазара да съвпада с действителните качества на съответното лице, още по-малко да е доказано определено поведение на това лице. По-специално, противно на становището на жалбоподателя, ЕЦБ или Общият съд не са длъжни да доказват, че засегнатото лице е извършило престъпление и може да бъде обект на наказателно преследване в Съюза (вж. в тази връзка по-подробно т. 135 и сл., и т. 142 и сл. по-долу.). И съгласно член 23, параграф 1, буква д) от Директива 2013/36 е достатъчно да се установи обосновано подозрение за наличието на, опита за или за повишения риск от извършване на престъпление, свързано изпиране на пари или финансиране на тероризъм по смисъла на член 1 от Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм [72].

[70] Вж. също член 23, параграф 1, букви б) и в) от Директива 2013/36.

[71] Впрочем това не се отнася само за случаите на загуба на доверие, т.е. в отрицателен смисъл, както е в известния случай с кризата с гръцкия държавен дълг (вж. определение от 12 март 2020 г., EMB Consulting и др./ЕЦБ, C-571/19 P, непубликувано, EU:C:2020:208, и решение от 7 октомври 2015 г., Accorinti и др./ЕЦБ, T-79/13, EU:T:2015:756), но и в положителен смисъл, както е в случая с финансовата криза на France Télécom, съответно Orange; последното успя със собствени сили да получи рефинансиране на капиталовия пазар едва след публичните изявления на френския министър на икономиката, направени с цел укрепване на доверието (вж. в тази връзка решения от 19 март 2013 г., Bouygues и Bouygues Télécom/Комисия, C-399/10 P и C-401/10 P, EU:C:2013:175, и от 30 ноември 2016 г., Комисия/Франция, C-486/15 P, EU:C:2016:912).

[72] ОВ L 309, 2005 г., стр. 15.

131. Поради това Общият съд не допуска грешка при прилагане на правото [73]. като приема, че повдигането на обвинение срещу едноличния акционер поставя под въпрос доброто му име в обществото въпреки липсата на влязла в сила осъдителна присъда.

132. Въпреки това, както по-подробно е посочено в точка 135 и сл., ЕЦБ и Общият съд в този случай трябва да се уверят, че твърденията не са напълно измислени или със злоумишлен характер.

133. Поради това в точки 71—119 от обжалваното съдебно решение Общият съд правилно преценява като законосъобразни съответните съображения в оспореното решение на ЕЦБ [74]. Той не допуска грешка при прилагане на правото, като установява, че *рискът* за стабилността на финансовата система на Съюза и на държавите членки, произтичащ от накърняването на репутацията на едноличния акционер, е достатъчен, за да обоснове отнемането на лиценза на жалбоподателя.

134. Остава да се провери какви процесуални изисквания и каква степен на доказване са приложими по отношение на липсата на репутация и на произтичащия от това риск и дали в случая тези изисквания са изпълнени. Както ще изясня по-долу, това в случая не само е така, но ЕЦБ дори е доказала, а Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е потвърдил, че въпросният риск действително се е реализирал.

г) Процесуалните изисквания и изискванията за степента на доказване, за да се докаже липса на репутация и на произтичащия от това риск

135. В съответствие с общото задължение за полагане на дължима грижа и разследване, което е в основата и на правото на добра администрация по член 41 от Хартата [75], когато прилага неопределени правни понятия, които ѝ предоставят широка свобода на преценка при приемането на неблагоприятно за съответното лице решение, ЕЦБ трябва да разгледа внимателно и безпристрастно всички гледни точки в конкретния случай, които са от значение за това решение [76].

136. В точка 73 от обжалваното съдебно решение Общият съд не допуска грешка при прилагане на правото, като приема, че при преценката на неопределеното понятие за репутация по член 23, параграф 1 от Директива 2013/36 компетентните органи и ЕЦБ трябва да вземат предвид всички релевантни факти, съществените съображения, които стоят в основата на това понятие, и неговите цели. Това е в съответствие и с изискванията на Съвместните насоки, които по отношение на ЕЦБ имат поне косвено обвързващо действие [77]. Точки 10.9, 10.13 и 10.16 от Съвместните насоки изискват тази преценка да вземе предвид цялата съответна достъпна информация от надеждни и сигурни източници, като се проверява всеки отделен случай [78]. Освен това в точка 119 от това решение Общият

[73] Точка 90 от обжалваното съдебно решение.

[74] Вж. стр. 4 и сл., по-конкретно стр. 8 от оспореното решение на ЕЦБ.

[75] Вж. Разяснения относно Хартата на основните права, Разяснения по член 41 — Право на добра администрация, ОВ C 303, 2007 г., стр. 17.

[76] В този смисъл решение от 11 декември 2018 г., Weiss и др. (C-493/17, EU:C:2018:1000, т. 30 и цитираната съдебната практика).

[77] Вж. в този смисъл напр. решение от 19 юли 2016 г., Kotnik и др. (C-526/14, EU:C:2016:570, т. 40 и 41). Съгласно статута, изложен в увода към Съвместните насоки, такова обвързващо действие поначало е налице само по отношение на ЕБО, ЕОЗППО и ЕОЦКП. По аналогия обаче се приема, че то е налице и по отношение на ЕЦБ, доколкото тя е приела като свои тези насоки в качеството си на надзорен орган.

[78] Вж. също точки 75 и 86 от обжалваното съдебно решение.

съд правилно изисква ЕЦБ да вземе предвид всички доказателства, които биха могли да докажат липсата на въздействие на евентуално преследване върху репутация или управлението на съответната институция и които евентуално биха могли да произтичат от злоумишления характер или от явната неоснователност на подобно преследване.

137. В това отношение в точки 81—85 от обжалваното съдебно решение Общият съд взема предвид, че в оспореното решение ЕЦБ се позовава на съобщение за медиите, публикувано на 19 март 2018 г. от Министерството на правосъдието на Съединените щати. От това съобщение е видно, че едноличният акционер е арестуван за предполагаемото му участие в схема, чрез която се твърди, че около 115 милиона щатски долара, използвани за финансиране на жилищен комплекс във Венесуела, са били присвоени в полза на ирански лица и дружества. Обвинителният акт на прокурора на Съединените щати за южния окръг на Ню Йорк е привлякъл сериозно вниманието на международните медии, като въз основа на този обвинителен акт са публикувани статии в пресата с отрицателни оценки за жалбоподателя, което е породило сериозни съмнения относно почтеността на едноличния акционер и в голяма степен е уронило неговото добро име [79]. Няма данни, че тези обвинения имат злоумишлен характер или са явно неоснователни.

138. Освен това в точки 91—94 и 100—115 от обжалваното съдебно решение Общият съд прави преценка на представените от ЕЦБ и неоспорени от жалбоподателя факти и доказателства, че това наказателно преследване е оказало влияние върху доброто име на самия жалбоподател и е довело до пазарна нагласа в негова вреда. Това се удостоверява, първо, от значителния брой искания за изтегляне на влогове, направени след започване на наказателното преследване и представляващи над 40 % от общия размер на влоговете в баланса на жалбоподателя, второ, от прекратяването на кореспондентските банкови отношения, трето, от влошаване на коефициента за риск на малтийския банков сектор като цяло, установен от агенция за кредитен рейтинг, което се установявало от позоваванията на посочените наказателни преследвания, наред с други, в доклада за оценка на тази агенция, четвърто, от писмо на главния кредитополучател на жалбоподателя, с което се иска предсрочното прекратяване на неговия кредит, представляващ 90 % от договорите за кредит на жалбоподателя, което следователно го прави основен източник на приходи за последния, и пето, от обстоятелството, че при останалите 10 % от другите договори за кредит, които представляват пет кредита, трима кредитополучатели вече не плащат главница и лихви, докато другите двама са поискали предсрочното прекратяване на техния кредит [80].

139. Общият съд не допуска грешка при прилагане на правото, като въз основа на тези обстоятелства стига до заключението, че обвинението е уронило доброто име на едноличния акционер и на жалбоподателя и е довело до редица отрицателни последици не само за него, по-специално под формата на затруднения във връзка с финансирането и ликвидността, но и за малтийския банков сектор и за стабилността на финансовата система в рамките на Съюза като цяло. Следователно описаният в точки 128—134 по-горе риск действително се е реализирал.

140. В точка 112 от обжалваното съдебно решение Общият съд следователно правилно приема, че ЕЦБ се е позовала на съвкупност от обстоятелства и отрицателни последици. Те са настъпили последователно вследствие на обвинителния акт и на обективно основание показват отрицателното възприемане от клиентите на репутацията на

[79] Вж. стр. 5 и 6 от оспореното решение на ЕЦБ.

[80] Стр. 8 (по-специално бележки под линия 21 и 22) от оспореното решение на ЕЦБ.

едноличния акционер и на жалбоподателя и нарушеното им доверие. Това е създало риск за жалбоподателя, както и за финансовата система в рамките на Съюза и в отделните държави членки.

141. Поради това трябва да бъдат отхвърлени като неоснователни повдигнатите от жалбоподателя възражения, че Общият съд неправилно разбира, съответно тълкува понятието за репутация, че е превишил правомощията си, като по недопустим начин е иззел функциите на ЕЦБ, че е изопачил доказателствата или че не е представил достатъчно мотиви за решението си.

д) Значението на Блокиращ регламент № 2271/96

142. По същество жалбоподателят счита, че Общият съд не би трябвало да стигне до заключението за накърняване на репутацията и до констатацията за произтичащия от това риск. Обвинението срещу неговия основен акционер се основавало на престъпления, които не са наказуеми в ЕС. Освен това Блокиращият регламент № 2271/96, и по-специално неговият член 4[81], защитавал засегнатото лице от наказателно преследване в Съюза.

143. В точки 116—119 от обжалваното съдебно решение Общият съд, с оглед на вече проявилите се конкретни отрицателни последици за жалбоподателя и малтийския банков сектор, не упреква ЕЦБ, че не е взела предвид по-специално значението на Блокиращия регламент № 2271/96. Според Общия съд не е релевантно обстоятелството, че обвинителният акт се отнасял до нарушения на правилата относно санкциите, които Съединените щати са наложили на Ислямска република Иран, въпреки че било възможно наказуемото поведение да не е незаконосъобразно от гледна точка на правото на Съюза, или да става въпрос за изцяло „технически нарушения“, по отношение на които можело да се породят съмнения. Това е така, защото дори това поведение да не е било незаконосъобразно от гледна точка на правото на САЩ или Съюза, ЕЦБ не е била длъжна да вземе предвид основателността на обвиненията, съдържащи се в обвинителен акт, а само най-важният елемент — последиците от тези обвинения върху доброто име на едноличния акционер, върху положението на жалбоподателя и върху банковия пазар в неговата цялост.

144. Не откривам грешка при прилагане на правото от Общия съд в този отговор на възражението на жалбоподателя в първоинстанционното производство.

145. Обстоятелството, че ЕЦБ не е взела предвид, че повдигнатите обвинения за престъпно поведение, което може да не е наказуемо в Съюза по силата на Блокиращия регламент № 2271/96 или във всеки случай не може да бъде обект на наказателно преследване[82], не е от такова естество, че да постави под въпрос посоченото в точки 135—141 заключение, че рискът, произтичащ от накърняването на репутацията на жалбоподателя, действително се е осъществил. Това заключение по никакъв начин не зависи от това дали поведението, в което е обвинен едноличният акционер, действително е наказуемо в Съюза. Както посочва Общият съд, без да допуска грешка при прилагане на правото, и както твърди и Комисията,

[81] Тази разпоредба гласи: „Решенията на съдилища или [...] административни органи извън Общността, с които пряко или непряко се придава ефект на законите, посочени в приложението, или на действия, които са предприети на основание тези закони или произтичат от тях, не се признават и изпълнението им не се допуска по никакъв начин“.

[82] Във връзка с гражданскоправните последици и член 5 от Блокиращ регламент № 2271/96 вж. решение от 21 декември 2021 г., Bank Melli Iran (C-124/20, EU:C:2021:1035, т. 35 и сл.).

ЕЦБ е била длъжна да прецени само дали тези обвинения могат да доведат до отрицателни последици за жалбоподателя и за финансовите пазари, но не и дали те са действително доказани или дали могат да подлежат на наказателно преследване в Съюза.

146. Това се потвърждава и от обратната хипотеза: за MFSA и ЕЦБ е било недопустимо да пренебрегнат възникналия риск, който вече се е реализирал, и да продължат действието на лиценза на жалбоподателя като кредитна институция само защото поведението, в което е обвинен неговият основен акционер, може да не е наказуемо в Съюза или да не подлежи на наказателно преследване там. Това би означавало тези органи да допуснат — с ясно съзнание и в разрез със задължението си съгласно надзорните изисквания за вземане на превантивни мерки — значително засягане, съответно влошаване на финансовите пазари.

147. И накрая, следва да се отбележи, че в процедура по отнемане на лиценза на кредитна институция не се засягат нито приложното поле, нито защитната цел на Блокиращия регламент № 2271/96. Този регламент цели единствено да защити участниците на пазара от наказателно преследване от страна на съдилища или органи в трети държави или от искове за обезщетение в случай на нарушение на определени чуждестранни правила за санкции с извънтериториално прилагане в международни търговски операции или движения на капитал [83], но не и от това съответното поведение и неговите последици да бъдат вземани предвид, когато се оценяват пригодността, почтеността, надеждността и доброто име на тези участници за упражняването на дейност на кредитна институция.

148. Ето защо и това възражение трябва да бъде отхвърлено като неоснователно.

149. Следователно твърдението за наличие на второто основание за обжалване по дело C-256/22 P е изцяло неоснователно.

3. Трето основание за обжалване по дело C-256/22 P: допусната от Общия съд грешка при прилагане на правото, по-специално непропорционалност на отнемането на лиценза

150. С третото основание за обжалване по дело C-256/22 P жалбоподателят изтъква няколко грешки при прилагане на правото, които Общият съд допуска, по-специално като преценява пропорционалността на действията на ЕЦБ, някои от които повтарят или перифразират възраженията, повдигнати в рамките на другите две основания за обжалване. Обстоятелството, че ЕЦБ не е приела първоначалното предложение на MFSA за отнемане на лиценза, показвало, че приетите от нея преди това разпореждания за закриване на банката не са основателни. Отнемането на лиценза било непропорционално, тъй като банката вече е била преустановила дейността си и тъй като то е извършено, преди да приключи воденото в САЩ наказателно производство. Освен това във второто си предложение MFSA се отказвала от (неверните) твърдения за финансови затруднения, без да направи нова преценка на пропорционалността.

151. От това твърдение не мога да направя ясен и точен извод нито относно съдържанието на тези възражения, нито относно оспорваната с тях обосновка в обжалваното съдебно решение, за която се твърди, че е погрешна от гледна точка на правото. Поради това

[83] Вж. решение от 21 декември 2021 г., Bank Melli Iran (C-124/20, EU:C:2021:1035, т. 35—37).

считам, че това основание за обжалване е недопустимо [84] и във всеки случай не е от такова естество, че да обоснове твърдението, че решението е опорочено от грешка при прилагане на правото.

152. Следователно третото основание за обжалване по дело C-256/22 P трябва да бъде отхвърлено.

4. Първо основание за обжалване по дело C-750/21 P: други възражения

153. С другите възражения, повдигнати в първото основание за обжалване по дело C-750/21 P, жалбоподателят оспорва констатациите на Общия съд в точки 33—51 от обжалваното определение в отговор на първото основание на жалбата в първоинстанционното производство. В рамките на това основание жалбоподателят твърди, че ЕЦБ е допуснала грешка при прилагане на правото, като е приела, че поради отнемането на лицензa на жалбоподателя и отпадналото му поради това качество на кредитна институция не е компетентна да дава указания на MFSA, съответно да упражнява пряк надзор.

154. Жалбоподателят по същество се мотивира, че Общият съд е допуснал няколко грешки при прилагането на Регламенти 1024/2013 и 575/2013, както и на Директива 2013/36. Общият съд бил допуснал грешка при прилагане на правото по-специално, като приел, че качеството на „кредитна институция“ изисква тя (задължително) да притежава лиценз за дейността като такава.

155. В спорното определение Общият съд приема в това отношение, на първо място, че компетентността на ЕЦБ обхваща само „кредитни институции“ и тяхната дейност по смисъла на член 2, точка 3 от Регламент № 1024/2013 във връзка с член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент № 575/2013 [85]. На второ място, той постановява, че достъпът до осъществяване на дейност като кредитна институция съгласно член 14, параграф 1 от Регламент № 1024/2013 във връзка с член 4, параграф 1, точка 42 от Регламент № 575/2013 изисква подходящ лиценз и че съгласно член 9, параграф 1 от Директива 2013/36 държавите членки трябва да забранят на лица или предприятия, различни от кредитните институции, да извършват такава дейност [86]. На трето място, въз основа на това Общият съд стига до заключението, че бившият притежател на лиценз, който е бил отнет на основание член 14, параграф 5 от Регламент № 1024/2013, вече не извършва такава дейност и не може да се счита за „кредитна институция“, поради което вече не са приложими правилата по член 4, параграф 1 от този регламент за установяване на компетентността на ЕЦБ по отношение на такива институции [87]. Следователно, въз основа на извършеното още на 2 ноември 2018 г. отнемане на лиценз, към 13 ноември, съответно 20 декември 2018 г. ЕЦБ очевидно не е компетентна по отношение на жалбоподателя. Тя правилно посочва това в оспореното електронно писмо [88].

[84] Вж. напр. решения от 14 октомври 2010 г., Nuova Agricast и Cofra/Комисия (C-67/09 P, EU:C:2010:607, т. 48 и 49), и от 3 септември 2020 г., Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland и др./Комисия (C-817/18 P, EU:C:2020:637, т. 115).

[85] Точки 35—39 от обжалваното съдебно решение.

[86] Точки 40 от обжалваното определение.

[87] Точки 41 от обжалваното определение.

[88] Точки 42—44 от обжалваното определение.

156. Считам тези мотиви на Общия съд за формални и погрешни от гледна точка на правото.

157. Всъщност от член 4, параграф 1, буква а) от Регламент № 1024/2013 следва, че ЕЦБ е компетентна както „да издава лицензи на кредитни институции“, така и „да отнема лицензите на кредитни институции“. Компетентността за издаването на лиценз обаче неизбежно означава, че ЕЦБ трябва да разгледа заявление от физическо или юридическо лице, което *все още не е* кредитна институция, но възнамерява да стане такава по силата на издаден лиценз. Освен това, по отношение на компетентността ratione temporis на ЕЦБ за отнемане на лиценз трябва да се има предвид, че ЕЦБ трябва да има възможност или да оттегля впоследствие такова отнемане по собствена инициатива като actus contrarius, доколкото се окаже, че то не е погрешно от гледна точка на правото, или в отговор на жалба за отмяна от засегнатата банка да го заличава с обратна сила от правния ред на Съюза на основание член 263 ДФЕС евентуално с решение за отмяна съгласно член 264, параграф 1 ДФЕС. След това компетентността на ЕЦБ се възобновява (също с обратна сила), като тя трябва да предприеме необходимите съгласно член 266, параграф 1 ДФЕС мерки за изпълнение.

158. Въз основа на разпоредбите, на които се позовава Общият съд, не може да се направи различна преценка, тъй като те се ограничават до определяне на понятието „кредитна институция“ и нейната дейност. В противен случай би изглеждало неоправдано компетентността на ЕЦБ да се счита за прекратена от момента на приемане на решение за отнемане на лиценз, без най-малкото да се изчака решението да придобие окончателен характер, съответно сила на присъдено нещо след изтичането на срока за предявяване на иск по член 263, параграф 6 ДФЕС. Във всеки случай на 13 ноември, съответно на 20 декември 2018 г., когато ЕЦБ е отговорила по електронната поща на искането на жалбоподателя, този срок все още не е бил изтекъл.

159. Следователно към 20 декември 2018 г. ЕЦБ продължава да е компетентна по отношение на жалбоподателя по смисъла на член 4, параграф 1, буква а) от Регламент № 1024/2013. Ето защо Общият съд допуска грешка при прилагане на правото, като приема, че ЕЦБ явно не е компетентна и че поради това първото основание на жалбата в първоинстанционното производство трябва да се отхвърли като явно лишено от всякакво правно основание.

160. Ето защо в крайна сметка твърдението за наличие на първото основание за обжалване е основателно, като не е необходимо да се разглеждат всички отделни възражения на жалбоподателя.

161. Независимо от това не може да не се потвърди диспозитивът на обжалваното определение, съгласно който жалбата се отхвърля. Това е така, защото нито оспореното електронно писмо е акт, който може да се обжалва самостоятелно, нито е видно[89], че ЕЦБ има някаква конкретна компетентност или задължение съгласно Регламент № 1024/2013 да издава преди или след отнемането на лиценза исканите от жалбоподателя указания (вж. т. 88—93 по-горе).

[89] Вж. решение от 15 септември 2022 г., PNB Banka/ЕЦБ (C-326/21 P, непубликувано, EU:C:2022:693, т. 56—58).

162. Ето защо предлагам на Съда, по аналогия с постановеното от него в определението от 4 февруари 2021 г., Pilatus Bank/ЕЦБ[90], да замени мотивите на обжалваното определение в тази му част и да отхвърли първото основание за обжалване по дело C-750/21 P.

5. Междинно заключение и съдебни разноски

а) Дело C-750/21 P

163. Жалбата по дело C-750/21 P трябва да бъде отхвърлена.

164. Следователно по отношение на съдебните разноски трябва да се приложи член 184, параграф 2 от Процедурния правилник.

165. Съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Тъй като ЕЦБ е направила искане жалбоподателят да бъде осъден да заплати съдебните разноски, той трябва да бъде осъден в този смисъл.

б) Дело C-256/22 P

166. Твърденията в първата част от основанието за обжалване по дело C-256/22 P са основателни.

167. Същото се отнася и за тези в четвъртото основание за обжалване, доколкото Общият съд допуска грешка при прилагане на правото, като отхвърля втората част на десетото основание на жалбата в първоинстанционното производство, в рамките на което се предявява нарушение на правото на защита, поради това че в хода на административното производство жалбоподателят е бил лишен от достъп до документите и информацията в информационната си система, както и до финансовите си средства, за да заплати адвокатското възнаграждение.

168. В това отношение жалбата е основателна и обжалваното съдебно решение, с което жалбата е изцяло отхвърлена, трябва да бъде отменено.

169. Въпреки това фазата на производството не позволява правният спор да бъде окончателно решен и съгласно член 61 от Статута на Съда делото трябва да бъде върнато на Общия съд. Поради това отпада необходимостта от произнасяне по отношение на тази част от съдебните разноски.

170. Що се отнася до четвъртото основание за обжалване, то произтича от обстоятелството, че Общият съд не е проверил дали спорните разпореждания на MFSA действително са били от такова естество, че да доведат до твърдяното от жалбоподателя de facto отнемане на лиценза му и до свързаното с това предопределяне или опорочаване на окончателното оспорвано решение на ЕЦБ, която тя е взела при упражняване на

[90] C-701/19 P, непубликувано, EU:C:2021:99, точка 38.

оперативна самостоятелност. Той не е проверил и дали в административното производство ЕЦБ от своя страна е разгледала или е трябвало да разгледа съответните доводи на жалбоподателя, доколкото такива действително са били представени.

171. Освен това по отношение на първото основание за обжалване Общият съд не е проверил дали липсата или ограниченият достъп на жалбоподателя или на неговия адвокат до документите и информацията в информационната му система, както и до финансовите му средства, за да заплати адвокатското възнаграждение, действително са от такова естество, че да нарушат правото му на защита, тъй като в противен случай е щяло да е възможно той да се защити по-ефективно в административното производство и по този начин да постигне различен резултат [91].

VI. Заключение

А. Дело C-750/21 P

172. Предлагам на Съда да се произнесе по дело C-750/21 P по следния начин:

„1. Отхвърля жалбата.

2. Осъжда Pilatus Bank plc да понесе направените разноски в производството по обжалване“.

Б. Дело C-256/22 P

173. Предлагам на Съда да се произнесе по C-256/22 P по следния начин:

„1. Отменя решението на Общия съд на Европейския съюз от 2 февруари 2022 г., Pilatus Bank и Pilatus Holding/ЕЦБ (T-27/19, EU:T:2022:46).

2. Връща делото на Общия съд на Европейския съюз за ново разглеждане.

3. Не се произнася по съдебните разноски“.

[91] Вж. в този смисъл решения от 1 октомври 2009 г., Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware/Съвет (C-141/08 P, EU:C:2009:598, т. 81), и от 16 януари 2019 г., Комисия/United Parcel Service (C-265/17 P, EU:C:2019:23, т. 56).